

**JAARVERSLAG
WAGENINGEN UNIVERSITY 2019**

Inhoud

Kengetallen	3
Bestuursverslag.....	4
Financieel verslag	5
Jaarrekening	9
Geconsolideerde balans na bestemming van het netto resultaat.....	9
Geconsolideerde winst- en verliesrekening	10
Geconsolideerde kasstroomoverzicht	11
Waarderingsgrondslagen.....	12
Toelichting op de balans.....	19
Gebeurtenissen na balansdatum	26
Bestemming resultaat.....	26
Toelichting op de winst- en verliesrekening	27
Enkelvoudige balans.....	33
Enkelvoudige winst- en verliesrekening.....	34
Toelichting op de enkelvoudige jaarrekening.....	35
Personele bezetting (fte).....	36
Overzicht G: Doelsubsidies en overlopende passiva LNV/OCW	37
Bezoldiging	39
Overige gegevens.....	45
Statutaire regeling omtrent de verwerking van het resultaat	45
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant.....	46
Overige informatie.....	52
Adresgegevens	52
BIJLAGE 1 Wettelijke verantwoording bezoldiging	53

Kengetallen

Tabel 1 Financiële kengetallen Wageningen University

	2016	2017	2018	2019
Rijksbijdrage excl. doelsubsidies	182,4	189,9	202,5	226,4
Collegegelden en tuition fees ¹⁾	32,3	36,9	37,8	38,1
2 ^e geldstroom en doelsubsidies	28,3	28,6	32,2	34,3
Matchingsmarkt en contractonderzoek	60,1	59,1	60,0	64,1
Investerings gebouwen en terreinen	4,0	3,7	6,4	17,7
Investerings overige vaste activa	12,3	9,5	11,3	15,4
Netto resultaat	-2,5	13,2	27,6	20,0
Vermogen Wageningen University				
Vermogen in vaste activa	258,7	247,4	238,0	248,1
Eigen vermogen	151,2	164,4	192,0	212,0
Totaal vermogen	353,1	348,0	369,6	405,3
Solvabiliteitsratio (%)	42,8%	47,3%	51,9%	52,3%
Liquiditeit Wageningen University				
Liquide middelen	44,9	53,9	88,9	114,2
Current ratio	0,5	0,6	0,8	0,9

¹⁾ Exclusief cursusgelden

Bestuursverslag

Het bestuursverslag van Wageningen University is opgenomen in het geïntegreerde jaarverslag van Wageningen University en Research. Dit verslag is gepubliceerd op de website van WUR.

Financieel verslag

Resultaatontwikkeling

Wageningen University heeft in 2019 een positief resultaat behaald van € 20,0 mln., dat is € 7,6 mln. lager dan in 2018 maar beter dan in de begroting werd verwacht.

In 2019 heeft Wageningen University op grond van de richtlijnen voor de jaarverslaggeving de extra bijdragen voor Sectorplan bèta/techniek (€ 1,8 mln.) en de van Rijnmiddelen (€ 4,5 mln.) ten gunste van het resultaat moeten nemen, terwijl de extra uitgaven daarvoor pas in latere jaren volgen. Hierdoor is het resultaat € 6,3 mln. hoger dan bij een zuivere matching van baten en lasten het geval zou zijn geweest. Het operationeel resultaat, zonder deze bijzondere posten, is daarmee ca € 13,7 mln.

Wageningen University heeft in 2019 een forse inhaalslag gemaakt met het opschalen in personeel en faciliteiten, resulterend in een groei van de lasten met € 29,6 mln. Het is een grote opgave om tijdig voldoende personeel aan te trekken en de ondersteunende faciliteiten te realiseren. In het primair proces heeft Wageningen University daarom ca € 14 mln. aan middelen niet uit kunnen geven, noch bij de departementen noch op concernniveau. Gekwalificeerd personeel is op dit moment moeilijk te vinden en werving neemt tijd in beslag. Het personeelsbestand is daardoor onvoldoende meegegroeid met de reguliere groei in de bekostiging als gevolg van het toegenomen aantal studenten en de stijging van de middelen uit tweede en derde geldstroom.

Tabel 2 Resultaat Wageningen University (x mln. €)

	2019	2018
Departementen	15,7	14,8
Centrale afdelingen		
- Operationeel resultaat	-1,8	4,0
- Incidentele resultaten	6,3	7,8
- Mutatie bestemmingsreserve voor projectkosten latere jaren	-0,2	1,0
Exploitatieresultaat op basis richtlijnen OC&W	20,0	27,6

De departementen haalden gezamenlijk een positief jaarresultaat van € 15,7 mln., € 0,9 mln. meer dan in 2018. Alle departementen hebben een positief resultaat behaald. Deze positieve resultaten zijn grotendeels veroorzaakt door de hierboven beschreven factoren.

Het operationele resultaat van de centrale afdelingen bedraagt €- 1,8 mln. Dit is € 5,8 mln. lager dan in 2018. De raad van bestuur heeft al vroeg in het jaar besloten extra middelen in de organisatie te brengen, om de leerstoelgroepen te stimuleren extra medewerkers aan te trekken. Hierdoor is het resultaat van de centrale afdelingen verlaagd. Het bleek ook bij de concernafdelingen lastig om snel op te schalen en extra personeel aan te trekken. Hierdoor is ook op de (beleids-)budgetten van de centrale afdelingen een positief resultaat behaald.

Bij de Raad van Bestuur en de concernstaf zijn verder resultaatposten van € 6,1 mln. verwerkt die in komende jaren worden gecompenseerd met negatieve resultaten. Dit betreft de in december 2019 toegekende middelen op grond van het rapport van de commissie van Rijn (4,5 mln.), de extra middelen voor bèta/techniek onderzoek (€ 1,8 mln.) alsmede uitgaven op interne projecten waarvoor in voorgaande jaren financiering is ontvangen (€-0,2 mln.). De van Rijn-middelen en de middelen voor bèta/techniekonderzoek konden in 2019 niet meer worden besteed, maar moeten op grond van de richtlijnen voor de jaarverslaggeving wel in het jaar van ontvangst in de baten worden genomen. De middelen zullen worden besteed in komende jaren en dan leiden tot een lager resultaat. Wageningen University heeft een bestemmingsreserve voor deze middelen gevormd.

Zoals de richtlijnen voorschrijven, verantwoordt Wageningen University de op kasbasis ontvangen rijksbijdrage als baten. Voor zover deze baten betrekking hebben op projectkosten die in latere jaren worden gemaakt,

ontstaat hierdoor in het verslagjaar een positief en in latere jaren een negatief resultaat. Deze vertekenende resultaat-effecten worden geneutraliseerd via de bestemmingsreserve. Op deze manier is vanuit het resultaat 2019 € 0,2 mln. onttrokken aan deze bestemmingsreserve.

De begrote opbrengst uit verwaarding van vaste activa is in 2019 niet gerealiseerd als gevolg van de stikstofcrisis, waardoor vastgoedontwikkelaars terughoudend zijn bij het definitief afronden van aankopen.

Omzet- en kostenontwikkeling

De baten zijn in 2019 € 22,3 mln. gestegen. De basisfinanciering, rijksbijdrage excl. geormerkte middelen en collegegelden, is gestegen van € 240,2 mln. tot € 264,4 mln.

De rijksbijdrage OCW is in 2019 ten opzichte van 2018 met € 23,9 mln. gestegen. Vanaf 1 januari 2018 wordt Wageningen University bekostigd door het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW). Bij de 'harmonisatie' in 2019 van de bekostiging van Wageningen University op het OCW-bekostigingsmodel is de zogenaamde 'afbufferingsregel' komen te vervallen. Deze afbufferingsregel, die onderdeel was van de bekostigingssystematiek van het Ministerie van Economische Zaken, hield in dat de rijksbijdrage van Wageningen University met niet meer dan 2% jaarlijks kon stijgen dan wel dalen. Naast het vervallen van de afbufferingsregel heeft Wageningen University in 2019 extra middelen ontvangen (circa € 6 mln.) in de vaste onderdelen van de bekostiging zodat de bestaande afbuffering (circa € 12 mln. in 2018) deels is gecompenseerd.

Door hogere inputparameters – in casu de aantallen bekostigde ingeschreven studenten, graden en promoties – is de rijksbijdrage met € 4,0 mln. gestegen. Door aanpassing van het macrokader van OCW vanwege de algehele stijging van het aantal studenten in het wetenschappelijk onderwijs (referentieramingen) is hier in 2019 nog € 2,0 mln. aan toegevoegd.

In mei 2019 is door de adviescommissie 'Van Rijn' het rapport 'Wissels om' gepresenteerd. In dit rapport worden diverse adviezen gegeven over de bekostiging van het Hoger Onderwijs. Op grond van dit rapport hebben de 4TU in 2019 extra middelen voor Bèta/Techniek onderwijs ontvangen en worden er vanaf 2020 diverse mutaties doorgevoerd in de bekostigingssystematiek van het Ministerie van OCW. Voor Wageningen University omvatte de extra rijksbijdrage in 2019 uit hoofde van 'Van Rijn' € 4,5 mln. Tevens zijn in 2019 extra middelen van € 1,8 mln. ontvangen voor het sectorplan bèta/techniek.

De compensatie voor gestegen loonkosten heeft tot een bijstelling van € 4,5 mln. geleid. Verder is ter compensatie van de gedeerde inkomsten door de halvering van het wettelijk collegegeld voor 1e jaars bachelors een bedrag van € 1,4 mln. aan de rijksbijdrage toegevoegd. Vanwege een algehele lumpsumkorting is de rijksbijdrage met € 0,5 mln. gedaald. Overige kleine wijzigingen tenslotte geven een mutatie van € 0,2 mln.

De baten uit werk in opdracht van derden zijn met 7% gestegen tot € 98,5 mln. Deze baten bestaan uit programmafinanciering (tweede geldstroom en doelsubsidies), die met 7% zijn gestegen tot € 34,3 mln., cofinancieringsprojecten en matchingsmarkt, die met 10% zijn gestegen tot € 19,0 mln. en de contractresearch en topsectoren, die 6% is toegenomen tot € 45,2 mln.

De personele lasten zijn ten opzichte van 2018 met € 28,6 mln. gestegen tot € 245,9 mln. Dat komt door een hogere personele bezetting (+187 fte), 3,4 % hogere salariskosten per fte, een stijging van de overige personele lasten met € 7,9 mln. en overige effecten (€ 0,4 mln.). De personele bezetting (op basis van toerekening) is in 2018 toegenomen van 2.818 fte naar 3.005 fte.

De baten zijn € 17,8 mln. hoger dan begroot (excl. verwaarding van overtollig vastgoed). Dit wordt onder meer veroorzaakt door de niet begrote van Rijn middelen en middelen Sectorplan bèta/techniek (samen € 6,3 mln.) en de hogere omzet uit projecten in opdracht van derden, nevenactiviteiten en overige baten (€ 11,8 mln.). De opbrengst collegegelden was € 2,9 mln. lager dan begroot als gevolg van lagere aantallen studenten uit zowel niet EER-landen als reguliere studenten (1,0 mln.). Daarnaast zijn de waivers in de begroting verwerkt onder de lasten en in de realisatiecijfers als negatieve baten (€ 1,9 mln.).

De kosten zijn € 5,2 mln. lager dan begroot. De hierboven genoemde factoren met betrekking tot de opschaling van personeel en faciliteiten hebben hierbij een belangrijke rol gespeeld. Daarnaast wordt opgemerkt dat in de begroting kosten voor nieuwe activiteiten worden opgenomen onder de algemene en specifieke lasten. Bij de realisatie blijkt dat deze activiteiten ook deels door nieuw personeel wordt uitgevoerd. Hierdoor treedt een verschuiving van materiële lasten naar personele lasten op bij vergelijking van begroting en realisatie.

Balansontwikkeling

De liquiditeit van Wageningen University is in 2019 toegenomen van € 88,9 mln. tot € 114,2 mln. De factoren die de liquiditeitstoename verklaren staan in tabel 3.

Tabel 3 *Ontwikkeling liquiditeit Wageningen University*

	2019
Resultaat excl. deelnemingen	19,9
Toename vaste activa (investerings minus afschrijvingen en verkopen)	-10,1
Toename van kortlopende vorderingen	-0,2
Toename van kortlopende schulden	16,7
Afname voorzieningen	-0,4
Afname langlopende schulden	-0,6
Totaal	25,3

De toename van de vaste activa wordt veroorzaakt door de investeringen in terreinen en gebouwen (€ 17,7 mln.) en apparatuur en inventaris (€ 15,4 mln.). De toename van de kortlopende schulden komt door de hogere verstrekte voorschotten. De totale liquiditeitspositie van € 114,2 mln. bestaat voor € 127,0 mln. uit voorschotten, waarvan € 8,0 mln. het karakter van doorstortgelden heeft. Deze doorstortgelden worden ontvangen omdat Wageningen University trekker is van een aantal consortia. De doorstortgelden worden in 2020 doorbetaald aan partners.

De solvabiliteit van Wageningen University bedraagt per 31 december 2019 52,3%. Dat was in 2018 52,0%.

Wijzigingen in de juridische structuur en kapitaalbelangen

In 2019 zijn er geen wijzigingen in de juridische structuur

Vooruitzichten 2020

Wageningen University verwacht in 2020 een operationeel resultaat (vóór baten uit bijzondere verwaarding) te behalen van € 3,0 mln. Het resultaat zal ten opzichte van 2019 sterk dalen door de extra kosten die worden gemaakt in verband met de nog steeds stijgende studentenaantallen. Ook zullen de extra medewerkers die in de loop van 2019 zijn aangetrokken in 2020 volledig op het budget drukken.

De omzet zal in 2020 stijgen tot € 396,8 mln. De stijging met € 12,0 mln. wordt veroorzaakt door een stijging van de basisfinanciering met € 13,8 mln. tot € 278,2 mln. en een stijging van de 2^e en 3^e geldstroom met € 0,9 mln. tot € 99,4 mln. De overige baten (excl. verwaardingsopbrengsten) nemen met € 2,7 mln. af tot € 19,2 mln.

De rijksbijdrage stijgt met € 11,4 mln. tot € 237,8 mln. Hiervan heeft € 3,8 mln. betrekking op de stijging van de bekostigingsvariabelen en € 4,4 mln. betreft een anticipatie op nog te ontvangen extra middelen ter dekking van loon- en prijsstijgingen. Daarnaast heeft OCW extra middelen ter beschikking gesteld ter gedeeltelijke compensatie van de bestaande afbuffering bij de overgang van LNV naar OCW. Het effect van de van Rijn-middelen, de kwaliteitsafspraken en het sectorplan bèta/techniek is in totaliteit € 1,8 mln.

De collegegelden nemen met € 2,3 mln. toe tot € 40,4 mln. als gevolg van de toename van het aantal studenten. De totale studentenpopulatie (BSc + MSc) stijgt verder door van 12.300 studenten in oktober 2019 naar een op dit moment geprognosticeerde 12.666 studenten in oktober 2020.

De personele kosten stijgen met € 15,4 mln. tot € 261,3 mln.. Dit wordt veroorzaakt door een stijging van de personele bezetting met 318 fte tot 3.323 fte, een daling van de overige personele lasten met € 11,7 mln. door een daling van het aantal uitzendkrachten en een stijging van de gemiddelde salarislast met 3,0% door accres en loonkostenontwikkeling.

De liquiditeit zal dalen met € 24,2 mln. tot € 90,0 mln. Met een kaspositie van € 90,0 mln. is de continuïteit van de bedrijfsvoering in 2020 gewaarborgd. Mocht er echter een aanvullende liquiditeitsbehoefte ontstaan, dan heeft Wageningen University de mogelijkheid tot het aantrekken van een collegiale financiering van Wageningen Research.

De investeringsactiviteiten voor Wageningen University zijn begroot op € 60,9 mln. Het betreft met name investeringen in het derde onderwijsgebouw (€ 24,2 mln.), Dialogue Centre (€ 7,9 mln.), kassen Unifarm en NPEG (€ 5,6 mln.) en Plus Ultra II (€ 3,1 mln.). Het Facilitair Bedrijf investeert € 7,6 mln., waarvan € 4,6 mln. in IT hardware en € 1 mln. in laboratorium apparatuur. De decentrale investeringen zijn begroot op € 9,6 mln. Shared Research Facilities investeert daarvan € 4,0 mln. in laboratorium apparatuur.

Voor een nadere toelichting op de resultaatsontwikkeling in de komende vier jaar wordt verwezen naar de continuïteitsparagraaf in het jaarverslag.

Jaarrekening

Geconsolideerde balans na bestemming van het netto resultaat

	31-12-2019	31-12-2018
ACTIVA		
VASTE ACTIVA		
(1) Immateriële vaste activa	612	1.075
(2) Materiële vaste activa	247.032	236.401
(3) Financiële vaste activa	463	501
Totaal vaste activa	248.107	237.977
VLOTTENDE ACTIVA		
(4) Voorraden	52	62
(5) Vorderingen en overlopende activa	42.914	42.671
(6) Liquide middelen	114.208	88.858
Totaal vlottende activa	157.174	131.591
TOTAAL ACTIVA	405.281	369.568
PASSIVA		
EIGEN VERMOGEN		
Algemene reserve	196.079	182.161
Bestemde reserve	15.976	9.876
(7) EIGEN VERMOGEN	212.055	192.037
(8) VOORZIENINGEN	11.875	12.544
(9) LANGLOPENDE SCHULDEN & EGALISATIEREKENING	4.395	4.776
(10) KORTLOPENDE SCHULDEN	176.956	160.211
TOTAAL PASSIVA	405.281	369.568

Geconsolideerde winst- en verliesrekening

	Resultaat 2019	Begroting 2019	Resultaat 2018
(11) BATEN			
Rijksbijdrage	226.359	217.500	202.498
Collegegelden	38.060	41.000	37.756
Tweede geldstroom en doelsubsidies	34.326	33.700	32.208
Cofinanciering en matchingsmarkt	18.962	17.300	17.206
Topsectoren	2.456	1.400	1.350
Bilaterale markt	42.708	36.200	41.437
Nevenactiviteiten	16.456	19.900	16.385
Overige baten	5.268	0	13.666
Totaal baten	384.595	367.000	362.506
LASTEN			
(12) Personele kosten	245.927	234.100	217.279
(13) Afschrijvingen	22.768	22.000	22.882
(14) Huisvestingskosten	23.301	26.300	24.701
(15) Algemene kosten	35.432	42.300	31.587
(16) Specifieke kosten	37.182	45.100	38.504
Totaal lasten	364.610	369.800	334.953
BEDRIJFSRESULTAAT	19.985	-2.800	27.553
(17) Financiële baten en lasten	-122	-200	54
RESULTAAT UIT GEWONE BEDRIJFSUITOEFENING VOOR BELASTINGEN	19.863	-3.000	27.607
Belastingen uit gewone bedrijfsuitoefening	0	0	0
(18) Resultaat uit deelnemingen	155	0	-4
RESULTAAT UIT GEWONE BEDRIJFSUITOEFENING NA BELASTINGEN	20.018	-3.000	27.603
Aandeel van derden	0	0	0
Buitengewone baten en lasten	0	0	0
NETTO RESULTAAT	20.018	-3.000	27.603

¹⁾ Wageningen University heeft de indeling van de winst- en verliesrekening afgestemd met Stichting Wageningen Research. In tabel 21 is de staat van baten en lasten conform het model uit de Regeling jaarverslaggeving onderwijs opgenomen. In tabel 22 is de specificatie van het werk in opdracht van derden conform de indeling uit de Regeling jaarverslaggeving onderwijs opgenomen.

Geconsolideerde kasstroomoverzicht

	2019	2018
OPERATIONELE ACTIVITEITEN		
Bedrijfsresultaat	19.985	27.553
Afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen	22.768	22.882
Mutaties voorzieningen	-669	-4.452
	42.084	45.983
Mutaties in voorraden	10	13
Mutaties in vorderingen	-241	3.955
Mutaties in kortlopende schulden	16.744	-351
Kasstroom uit bedrijfsoperaties	58.597	49.600
Ontvangen rente	16	109
Betaalde rente	-138	-55
Kasstroom uit operationele activiteiten	58.475	49.654
INVESTERINGSACTIVITEITEN		
Investerings in immateriële activa	-57	-71
Desinvestering in immateriële activa	0	33
Investerings in gebouwen en terreinen (incl. WIU)	-17.719	-6.665
Investerings in overige materiële activa	-15.362	-10.914
Desinvesteringen in materiële activa	202	4.186
Investerings in deelnemingen en ledenkapitaal	0	-36
Desinvesteringen in financiële vaste activa	192	31
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	-32.744	-13.436
FINANCIERINGSACTIVITEITEN		
Nieuw opgenomen leningen	0	0
Aflossing langlopende schulden	0	0
Mutaties egalisatierekening	-381	-1.227
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	-381	-1.227
KASSTROOM	25.350	34.991
MUTATIE LIQUIDE MIDDELEN		
Saldo liquide middelen per 1 januari	88.858	53.867
Saldo liquide middelen per 31 december	114.208	88.858
Mutatie liquide middelen	25.350	34.991

Waarderingsgrondslagen

Algemeen

De jaarrekening is opgemaakt en vastgesteld door de raad van bestuur op 20 april 2020 en goedgekeurd door de raad van toezicht op 27 mei 2020. De opstelling heeft plaatsgevonden volgens de onderstaande waarderingsgrondslagen. Waar van deze grondslagen is afgeweken, wordt dat bij de betreffende financiële gegevens vermeld.

De gepresenteerde cijfers over voorgaand verslagjaar zijn conform de cijfers uit de jaarrekening van het betreffende jaar. Afwijkingen kunnen zijn ontstaan als gevolg van correcties c.q. onderlinge verschuivingen of een gewijzigde methodiek van afronding. Daar waar dit aan de orde is en van relevante betekenis, wordt dit vermeld.

Algemene grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening

Wageningen University vormt samen met Wageningen University Holding BV, Spinterest BV, Stichting ISRIC en Stichting Expat Center een groep.

De vorderingen en verplichtingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde plus transactiekosten en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs minus een eventuele benodigde voorziening voor oninbaarheid. De geamortiseerde kostprijs komt doorgaans overeen met de nominale waarde.

De geamortiseerde kostprijs is het bedrag waarvoor een financieel actief of financiële verplichting bij de eerste verwerking in de balans wordt opgenomen, verminderd met aflossingen op de hoofdsom, vermeerderd of verminderd met de via de effectieve-rentemethode bepaalde cumulatieve amortisatie van het verschil tussen dat eerste bedrag en het aflossingsbedrag en verminderd met eventuele afboekingen (direct, dan wel door het vormen van een voorziening) wegens bijzondere waardeverminderingen of oninbaarheid.

Monetaire activa en passiva in vreemde valuta worden omgerekend tegen de koers per balansdatum. Koersverschillen worden in de winst- en verliesrekening verantwoord. In de winst- en verliesrekening worden opbrengsten en kosten in vreemde valuta verwerkt tegen de koers van afwikkeling.

Uitgangspunt voor het opstellen van de jaarrekening zijn de vereisten uit de Regeling Jaarverslaglegging Onderwijs, BW2 titel 9 en de richtlijnen van de Raad voor de Jaarverslaggeving.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het bestuur oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten zullen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft. De belangrijkste posten waarbij sprake is van schattingen zijn:

- Waardering en levensduur vaste activa
- Voorziening op vorderingen en projecten
- Voorzieningen
- Claims

Consolidatiekring

In de consolidatie worden de financiële gegevens opgenomen van de instelling, haar groepsmaatschappijen en andere instellingen waarop zij een overheersende zeggenschap kan uitoefenen (op grond van de feitelijke situatie) of waarover zij de centrale leiding heeft. Groepsmaatschappijen zijn rechtspersonen waarin Wageningen University

overheersende zeggenschap, direct of indirect, kan uitoefenen doordat zij beschikt over de meerderheid van de stemrechten of op enig andere wijze de financiële en operationele activiteiten kan beheersen. Hierbij wordt tevens rekening gehouden met potentiële stemrechten die direct kunnen worden uitgeoefend per balansdatum. De groepsmaatschappijen en andere rechtspersonen waarop Wageningen University een overheersende zeggenschap kan uitoefenen of waarover zij de centrale leiding heeft, worden voor 100% in de consolidatie betrokken. Het aandeel van derden in het groepsvermogen en in het groepsresultaat wordt afzonderlijk vermeld.

Tabel 4 *Dochters die integraal zijn geconsolideerd*

	Aandeelhouder	Statutaire zetel	%	
			31-12-2018	31-12-2019
Wageningen University Holding BV	Wageningen University	Wageningen	100	100
Spinterest BV	WUH BV	Wageningen	100	100
Stichting ISRIC	n.v.t.	Wageningen	n.v.t.	n.v.t.
Stichting Expat Center	n.v.t.	Wageningen	n.v.t.	n.v.t.

Tabel 5 *Niet geconsolideerde deelnemingen*

	Statutaire zetel	%	
		31-12-2018	31-12-2019
Ceradis BV	Wageningen	3	2
Bio-Product BV	Wageningen	5	5
Surfix BV	Wageningen	12	0
Green Dino BV	Wageningen	11	11
KLV Professional Match BV	Wageningen	5	2
A-Mansia Biotech SA	Louvain-la-neuve	20	9
Innovation Industries	Amsterdam	0	0
Caribou Biosciences Inc.	Delaware	1	0
Plant Meat Makers B.V.	Wageningen	0	5

GRONDSLAGEN VOOR DE WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA

Immateriële vaste activa

Ontwikkelingskosten, octrooien en licenties, software, goodwill en productierechten worden niet geactiveerd, tenzij deze van derden gekocht zijn dan wel de vervaardigingskosten betrouwbaar kunnen worden vastgesteld. Bovendien dient het immateriële vaste actief toekomstige economische voordelen te kunnen genereren. Waardering vindt plaats tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Afschrijving vindt plaats naar rato van de realisatie van de verwachte opbrengsten in vijf jaar. Als de realisatie van de opbrengsten niet op betrouwbare wijze kan worden vastgesteld, wordt de lineaire methode gehanteerd. Overeenkomstig de wettelijke verplichting wordt voor het geactiveerde bedrag van de ontwikkelingskosten een wettelijke reserve aangehouden. Afboekingen door duurzame waardevermindering, verkoop, tenietgaan of buitengebruikstelling worden afzonderlijk vermeld.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs verminderd met de cumulatieve afschrijvingen. Afschrijving vindt lineair plaats op basis van de verwachte economische levensduur en de restwaarde. In het jaar van aanschaf wordt naar tijdsgelang afgeschreven. Materiële vaste activa in uitvoering of in bestelling worden gewaardeerd tegen vervaardigingsprijs respectievelijk de bedragen die door derden reeds aan de vennootschap in rekening zijn gebracht. Investerings kleiner dan € 5.000,- worden direct ten laste van de winst- en verliesrekening gebracht.

Tabel 6 *Afschrijvingstermijnen*

Onderdeel	Afschrijving
-----------	--------------

Bedrijfsterreinen / Werk in uitvoering	Geen
Terreininrichting en infrastructuur	60 jaar lineair
Bedrijfsgebouwen	
o Casco	60 jaar lineair
o Afbouwpakket	30 jaar lineair
o Inbouwpakket/inrichting bedrijfsgebouwen	15 jaar lineair
Kassen, barakken, diverse opstallen/ bouwwerken	15 jaar lineair
Apparatuur en inventaris:	
o Kantoormeubilair / machines en werktuigen / inventaris restauratieve voorzieningen / glasvezelnet / overige inventaris	10 jaar lineair
o Laboratoriumapparatuur / audiovisuele apparatuur / vervoermiddelen / PR- en voorlichtingsmateriaal	5/8 jaar lineair
o ICT-apparatuur incl. programmatuur (hardware t.b.v. netwerken)	5 jaar lineair
o ICT-apparatuur incl. programmatuur (hardware overig)	3 jaar lineair
o Personal computers	4 jaar lineair

Verkregen investeringssubsidies en bijdragen uit extern gefinancierde projecten worden in het jaar van aanschaf in mindering gebracht op het geactiveerde bedrag. Ontvangen subsidies ten behoeve van activa die voor het primair proces noodzakelijk zijn worden gepassiveerd onder de schulden en vallen vrij gedurende de gebruiksduur van het actief. Zeer specialistische apparatuur die in het kader van een project wordt aangeschaft en na afloop van het project niet meer ingezet kan worden, wordt gedurende de looptijd van het project afgeschreven.

De uitgaven voor groot onderhoud worden opgenomen in de kostprijs van de activa zodra deze kosten zich voordoen en voldoen aan de activeringscriteria. De boekwaarde van de vervangen bestanddelen wordt dan als gedesinvesteerd beschouwd en ineens ten laste van de winst- en verliesrekening gebracht. Alle overige onderhoudskosten worden direct in de winst- en verliesrekening verwerkt.

Door de instelling wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld. Indien het niet mogelijk is de realiseerbare waarde voor het individuele actief te bepalen, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroom genererende eenheid waartoe het actief behoort. Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde; de realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde.

Indien wordt vastgesteld dat een bijzondere waardevermindering die in het verleden verantwoord is, niet meer bestaat of is afgenomen, dan wordt de toegenomen boekwaarde van de desbetreffende activa niet hoger gesteld dan de boekwaarde die bepaald zou zijn indien geen bijzondere waardevermindering voor het actief zou zijn verantwoord.

Vaste activa die niet meer dienstbaar zijn voor de primaire activiteiten worden niet afgeschreven. Afboekingen door duurzame waardevermindering, verkoop, tenietgaan of buitengebruikstelling worden afzonderlijk vermeld.

De opbrengst van verkopen van (onderwijs)gebouwen wordt gebruikt voor financiering van nieuwe (onderwijs)gebouwen in de toekomst.

Financiële vaste activa

Deelnemingen en ledenkapitaal waarin invloed van betekenis op het zakelijke en financiële beleid wordt uitgeoefend, worden gewaardeerd tegen nettovermogenswaarde. Deze waarde wordt berekend op basis van dezelfde grondslagen die de groep hanteert bij de waardering en resultaatbepaling.

Deelnemingen en ledenkapitaal waarin geen invloed van betekenis op het zakelijke en financiële beleid wordt uitgeoefend, worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs. Bij de waardering hiervan wordt rekening gehouden met waardedalingen, indien deze duurzaam zijn.

Vorraden

Deze post bestaat uit de handelsvoorraad, gereed product, de levende have en de voorraad geoogste landbouwproducten. De handelsvoorraad en gereed product worden gewaardeerd volgens de FIFO-methode tegen de verkrijgings- of vervaardigingskosten, inclusief een opslag voor indirecte kosten.

De waardering van de levende have en de voorraad geoogste landbouwproducten is gebaseerd op marktprijzen. Bij incourantheid of lagere marktwaarde wordt de voorraad overeenkomstig afgewaardeerd. Op basis van het gemiddeld jaarverbruik over de afgelopen 10 jaar, worden antisera die volgens deze berekening langer dan 3 jaar op voorraad staan, voorzien.

De voorraad halffabricaat wordt gewaardeerd volgens de FIFO-methode tegen de verkrijgings- of vervaardigingskosten, inclusief een opslag voor indirecte kosten.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde, voor zover nodig, onder aftrek van een voorziening wegens oninbaarheid.

Onderhanden werk

Het saldo van projecten uit hoofde van werk in opdracht van derden leidt tot een vordering of een schuld op de balans. Het werk in opdracht van derden wordt gewaardeerd tegen de bestede kosten, bestaande uit de kosten die direct betrekking hebben op het project (zoals directe personeelskosten en kosten voor speciaal aangeschafte apparatuur en inventaris), de kosten die toerekenbaar zijn aan de projectactiviteiten in het algemeen en toewijsbaar zijn aan het project (onder meer kosten van technische assistentie en overheadkosten van projectactiviteiten) en andere kosten voor zover ze contractueel door de opdrachtgever worden vergoed, verminderd met de voorziening voor verwachte verliezen en gedeclareerde termijnen dan wel ontvangen voorschotten die in relatie staan tot het werk in opdracht van derden. Onder de overige vorderingen worden de projecten opgenomen waarbij de vooruitbetaalde kosten de gefactureerde termijnen/ontvangen voorschotten overschrijden. Projecten waarbij de vooruit gefactureerde termijnen/ontvangen voorschotten de vooruitbetaalde kosten overschrijden worden verantwoord onder de kortlopende schulden.

Eigen vermogen

Wageningen University maakt geen onderscheid tussen privaat vermogen en publiek vermogen.

- Algemene reserve
Deze reserve wordt gemuteerd voor het exploitatieresultaat van enig jaar waaraan geen specifieke bestemming wordt gegeven.
- Bestemde reserve
Binnen het eigen vermogen zijn op concernniveau twee bestemde reserves gevormd:
 - o het innovatiefonds
 - o reserve i.v.m. nog uit te voeren projecten

Voorzieningen

De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, met uitzonderingen van personele voorzieningen op basis van RJ 271. Bij de berekening van de hoogte van de verplichtingen wordt rekening gehouden met toekomstige indexeringen en prijsverhogingen. Het bedrag waartegen de voorziening is opgenomen is de beste schatting van het bedrag dat noodzakelijk is om de betreffende verplichtingen en verliezen per balansdatum af te wikkelen.

Voorzieningen worden gevormd voor:

- in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan;
- het is waarschijnlijk dat voor de afwikkeling van die verplichting een uitstroom van middelen noodzakelijk is; en
- er kan een betrouwbare schatting worden gemaakt van de omvang van de verplichtingen.

Voorziening WW- en BW-verplichtingen

De voorziening voor WW- en BW-verplichtingen wordt getroffen ter dekking van per balansdatum bestaande WW- en BW-verplichtingen en voor de te verwachten toekomstige uitgaven in verband met reeds uitgestroomd personeel en personeel in dienst met een tijdelijk dienstverband.

Voorziening WIA en ZW-flex

De voorziening voor WIA- en ZW-flexverplichtingen wordt getroffen ter dekking van per balansdatum te verwachten WIA- en ZW-flexverplichtingen.

Overige personele voorzieningen - gratificaties ambtsjubilea

De verwachte verplichting voor toekomstige jubilea-uitkeringen is op basis van historische gegevens berekend, de onttrekking op basis realisatie. De voorziening is contant gemaakt op basis van de voor Wageningen University geldende marktrente.

Overige personele voorzieningen - pensioenen

De pensioenvoorziening voor de gehele WUR is (verplicht) ondergebracht bij het ABP. De pensioenopbouw vindt plaats op grond van het z.g. middelloonsysteem.

De actuele dekkingsgraad is in 2019 gestegen van 97,1% naar 97,8%. De beleidsdekkingsgraad (het gemiddelde van de actuele dekkingsgraden over de twaalf laatste maanden) daalde in 2019 van 103,8% naar 95,8% en eindigde daarmee 8,4% onder het vereiste minimum. Deze dekkingsgraad is enerzijds bepalend voor de verhoging van het pensioen. Gedeeltelijke indexatie mag bij een beleidsdekkingsgraad van 110% of hoger. Vanaf 123% mag het ABP volledig indexeren. Met de huidige 95,8% is dit dus nog lang niet in beeld. Anderzijds kan de beleidsdekkingsgraad een rol spelen bij verlaging van het pensioen.

Als deze beleidsdekkingsgraad tot en met 2020 onder het vereiste niveau van 104,2% blijft en de actuele dekkingsgraad eind 2020 ook lager is dan 104,2%, is verlaging van pensioen onvermijdelijk.

Het ABP schat nu in dat in 2020 de pensioenen gelijk blijven. Voor 2021 en volgende jaren is de kans op pensioenverlaging op dit moment reëel. Verder verwacht het ABP dat de pensioenen de komende jaren niet verhoogd kunnen worden met de prijsstijging (indexatie).

Er bestaat geen verplichting om een tekort als gevolg van de beleidsdekkingsgraad van het ABP aan te vullen. Daarom is geen voorziening opgenomen.

Voorziening reorganisatiekosten

Deze voorziening is bestemd om te verwachten kosten te dekken van op basis van genomen, en binnen de organisatie bekendgemaakte, besluiten die verband houden met lopende en voorgenomen reorganisaties.

Voorziening product-/contractrisico's

Deze voorziening dekt de te verwachten kosten van verlieslatende contracten, garantstellingen en claims voortvloeiende uit aan derden geleverde diensten en producten.

Langlopende schulden

Er is sprake van langlopende schulden indien de betreffende schuld blijft bestaan voor een periode van meer dan één jaar na datum van einde van het verslagjaar.

Kortlopende schulden

Er is sprake van kortlopende schulden indien de betreffende schuld blijft bestaan voor een periode korter dan één jaar na datum van einde van het verslagjaar.

GRONDSLAGEN VOOR DE BEPALING VAN BATEN EN LASTEN

Algemeen

Als opbrengsten en kosten worden aangemerkt die baten en lasten die bedrijfseconomisch kunnen worden toegerekend aan het onderhavige verslagjaar of activiteit, ongeacht of zij tot ontvangsten en uitgaven in het verslagjaar hebben geleid.

Opbrengsten worden verantwoord in het jaar waarin de goederen zijn geleverd c.q. de diensten ten behoeve van opdrachtgevers zijn verricht. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het boekjaar, worden in de jaarrekening verwerkt, indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden

Rijksbijdrage en overige vergoedingen

De rijksbijdrage wordt als opbrengst verantwoord in het jaar waarin hij wordt ontvangen. Onderdelen van de rijksbijdrage die als specifieke toewijzing kunnen worden beschouwd worden ten gunste van het resultaat genomen voor zover er kosten voor de betreffende activiteit zijn gemaakt. De overige vergoedingen worden ten gunste van het resultaat gebracht in het jaar dat het project wordt uitgevoerd en de kosten worden gemaakt.

College- en cursusgelden

Onder de collegegelden worden de aan het verslagjaar toe te rekenen wettelijke collegegelden en instellingscollegegelden toegerekend. Onder de cursusgelden zijn de vergoedingen voor post-initiële cursussen verantwoord.

Overige overheidsbijdragen en-subsidies

Overheidssubsidies worden aanvankelijk in de balans opgenomen als vooruitontvangen baten zodra er redelijke zekerheid bestaat dat zij zullen worden ontvangen en dat de Wageningen Universiteit zal voldoen aan de daaraan verbonden voorwaarden. Subsidies ter compensatie van door de groep gemaakte kosten worden systematisch als opbrengsten in de staat van baten en lasten opgenomen in dezelfde periode als die waarin de kosten worden gemaakt. Subsidies ter compensatie van de groep voor de kosten van een actief worden systematisch in de staat van baten en lasten opgenomen gedurende de gebruiksduur van het actief. Indien de opbrengsten betrekking hebben op een specifieke activiteit, dan wordt deze naar rato van de verrichte werkzaamheden als baten verantwoord.

Baten werk in opdracht van derden

Opbrengsten uit hoofde van werk in opdracht van derden worden in de staat van baten en lasten als baten opgenomen voor een gelijk bedrag aan bestede kosten voor zover ze contractueel door de opdrachtgever worden vergoed.

Grondslagen voor de opstelling van het kasstroomoverzicht

Voor de opstelling van het kasstroomoverzicht wordt de indirecte methode gehanteerd.

Stelselwijzigingen

Niet van toepassing.

Schattingswijzigingen

Voor het boekjaar 2019 zijn de schattingsparameters voor de WW- en BW-verplichtingen en de toekomstige transitievergoedingen opnieuw geanalyseerd. In het boekjaar 2019 is het schattingspercentage voor de lopende uitkeringen verlaagd van 80% naar 70% en voor toekomstige WW- en BW-verplichtingen van het huidige personeelsbestand van 20% naar 18%. De overige percentages, zoals voor de transitievergoeding en voor herlevers zijn ongewijzigd gebleven. Deze kansen staan respectievelijk op 20% en 10%. De aanpassingen in de percentages voor de bepaling van de voorziening zijn het gevolg van een retrospectieve toets en de veranderende economische situatie voor Wageningen University.

Toelichting op de balans

(1) IMMATERIËLE VASTE ACTIVA

	Ontwikkelkosten	Licenties en software	Werk in uitvoering	Totaal
Boekwaarde 31-12-2018	0	1.075	0	1.075
Investerings	0	57	0	57
Desinvesteringen	0	0	0	0
Afschrijvingen	0	520	0	520
Bijzondere waardeverminderingen	0	0	0	0
Boekwaarde 31-12-2019	0	612	0	612
Cumulatieve aanschaffingswaarde 31-12-2018	0	5.498	0	5.498
Investerings 2019		57	0	57
Desinvesteringen		166	0	166
Cumulatieve aanschafwaarde 31-12-2019	0	5.389	0	5.389
Cumulatieve afschrijvingen	0	4.777	0	4.777
Cumulatieve waardevermindering	0	0	0	0
Boekwaarde 31-12-2019	0	612	0	612

(2) MATERIËLE VASTE ACTIVA

	Terreinen & infra-structuur	Gebouwen	Apparatuur en inventaris	Werk in uitvoering	Buiten gebruik	Totaal
Boekwaarde 31-12-2018	16.052	171.099	31.729	5.328	12.193	236.401
Investerings	2.918	0	15.362	14.801	0	33.081
Overboekings	0	5.245	0	-5.245	0	0
Desinvesteringen	9	0	193	0	0	202
Afschrijvingen	1.070	10.416	10.762	0	0	22.248
Bijzondere waardeverminderingen	0	0	0	0	0	0
Boekwaarde 31-12-2019	17.891	165.928	36.136	14.884	12.193	247.032
Cumulatieve aanschaffingswaarde 31-12-2018	23.069	303.758	120.593	5.328	67.296	520.044
Aanschaffings 2019	2.918	0	15.362	14.801	0	33.081
Overboekings	0	5.245	0	-5.245	0	0
Aanschafwaarde desinvesteringen 2019	556	2.585	5.605	0	29.869	38.615
Cumulatieve aanschafwaarde 31-12-2019	25.431	306.418	130.350	14.884	37.427	514.510
Cumulatieve afschrijvingen	7.540	124.278	94.127	0	24.152	250.097
Cumulatieve waardeverminderingen	0	16.212	87	0	1.082	17.381
Boekwaarde 31-12-2019	17.891	165.928	36.136	14.884	12.193	247.032
Desinvesteringen waarvan:						
- Aanschaffingsprijs	556	2.585	5.605	0	29.869	38.615
- Afschrijvingen	547	2.585	5.412	0	29.869	38.413
Totaal desinvesteringen	9	0	193	0	0	202

In 2019 heeft Wageningen University geïnvesteerd in het kassencomplex van Unifarm en in het derde onderwijsgebouw. Tevens zijn diverse kleine investeringen gedaan in bestaande gebouwen.

Van de afschrijvingen ad € 22,3 mln. heeft € 11,5 mln. betrekking op reguliere afschrijving van gebouwen en infrastructuur en € 10,8 mln. op apparatuur en inventaris.

Wageningen UR heeft een verkoopovereenkomst inzake het complex Kortenoord met Bouwfonds MAB Ontwikkeling BV gesloten. Levering van de betreffende activa heeft plaatsgevonden. De definitieve verkoopprijs van het tweede deelplan is in 2017 vastgesteld. De verkoopprijs van het derde deelplan is in 2019 vastgesteld op basis van de voorgenomen planontwikkeling van het gebied en zal invorderbaar zijn nadat de vereiste vergunningen zijn verstrekt. Omdat Wageningen University nog als economische eigenaar van de activa kan worden beschouwd, zijn de activa met een boekwaarde van € 12,2 mln. nog in de balans opgenomen.

Het onroerend goed van Wageningen University is verzekerd voor € 339,1 mln. (peildatum 1-7-2019). De WOZ-waarde bedraagt € 187,1 mln. (peildatum 1-1-2019).

(3) FINANCIËLE VASTE ACTIVA

	31-12-2019	31-12-2018
Deelnemingen in groepsmaatschappijen	0	0
Andere deelnemingen	254	275
Vorderingen op overige gelieerde partijen	0	22
Ledenkapitaal	209	204
Totaal financiële vaste activa	463	501

Tabel 7 Uitsplitsing van de post andere deelnemingen

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2018	Investerings/ desinvestering	Overige mutaties	Resultaat 2019	Boekwaarde 31-12-2019
Green Dino BV	13			13	26
Bio Product BV	45	-8		9	46
Caribou Biosciences Inc.	39				39
Surfix BV	9	-143		134	0
A-Mansia biotech SA	65				65
Innovation Industries	100	-26			74
Andere deelnemingen	4				4
Totaal	275	-177	0	156	254

Tabel 8 Ledenkapitaal

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2018	Mutatie	Boekwaarde 31-12-2019
Friesland Campina	194	5	199
Avebe	3	0	3
Cosun	7	0	7
Totaal	204	5	209

(4) VOORRADEN

	31-12-2019	31-12-2018
Vorraden		
Handelsvoorraad	5	5
Levende have	47	57
Geogste landbouwproducten	0	0
Subtotaal Vorraden	52	62
Af: voorziening voor incourantheid	0	0
Totaal voorraden	52	62

(5) VORDERINGEN EN OVERLOPENDE ACTIVA

	31-12-2019	31-12-2018
Debiteuren	18.049	19.132
Af: voorziening voor mogelijk oninbare vorderingen	-317	-475
Totaal debiteuren	17.732	18.478
Kosten uitgevoerde werkzaamheden i.o.v. derden	240.786	242.860
Af: Gedeclareerde termijnen	228.698	227.897
Opdrachten van derden	12.088	14.963
Verwerkt onder de vooruit ontvangen bedragen	6.760	4.035
Af: verwachte verliezen	-357	-755
Nog te factureren projectkosten werk in opdracht van derden	18.491	18.243
Voorschotten	926	285
Te vorderen BTW	122	0
Overlopende activa	5.566	5.168
Overig	77	318
Totaal voorschotten en overlopende activa	6.691	5.771
Totaal vorderingen en overlopende activa	42.914	42.671

Het saldo opdrachten van derden bestaat uit projecten met een positief saldo (de waarde van het verrichte werk is groter dan de gedeclareerde termijnen) en projecten met een negatief saldo (de waarde van de gedeclareerde termijnen overtreft de waarde van het verrichte werk). De projecten met een negatief saldo zijn verwerkt onder de kortlopende schulden.

(6) LIQUIDE MIDDELEN

	31-12-2019	31-12-2018
Kas	10	13
Bank (incl. kruisposten)	89.198	63.845
Deposito	25.000	25.000
Totaal liquide middelen	114.208	88.858

Van het saldo liquide middelen van € 114,2 mln. staat € 106,2 mln. vrij ter beschikking. Wageningen University beheert € 8,0 mln. aan projectgelden die gefaseerd doorgestort moeten worden aan contractpartners. Deze liquide middelen staan niet ter vrije beschikking aan Wageningen University. Wageningen University heeft een relatief hoge liquiditeitspositie omdat veel van haar opdrachten voorgefinancierd worden. De bevoorschotting van projecten bedraagt € 95,0 mln.

Wageningen University heeft de voorwaarden uit de regeling beleggen, lenen en derivaten OCW 2016 als beleid vastgelegd in het treasury-statuut. Tijdelijk overtollige liquide middelen worden op spaarrekeningen of deposito's gezet bij financiële partijen die gevestigd zijn in een lidstaat van de EU en met minimaal A-status bij twee van de drie grote ratingbureau's. Per 31-12-2019 stond € 25 mln. uit op een deposito met een resterende looptijd van 1 maand.

Wageningen Universiteit heeft geen derivaten afgesloten.

(7) EIGEN VERMOGEN

	Algemene reserve	Bestemde Reserve publiek	Totaal
Stand 31-12-2017	155.548	8.886	164.434
Resultaatbestemming 2018	26.613	990	27.603
Overige mutaties 2018	0		
Stand 31-12-2018	182.161	9.876	192.037
Resultaatbestemming 2019	13.918	6.100	20.018
Overige mutaties	0	0	0
Stand 31-12-2019	196.079	15.976	212.055

De bestemde reserve heeft betrekking op het innovatiefonds van € 3,9 mln. en de reserve in verband met nog af te ronden projecten van € 5,8 mln. Aan deze laatste reserve is in 2019 € 6,1 mln. toegevoegd. Het betreft de in 2019 ontvangen rijksbijdrage in verband met het sectorplan Bèta/techniek (€ 1,8) en de van Rijnmiddelen (€ 4,5 mln.), waarvoor de uitgaven in de periode 2020-2024 gemaakt zullen worden. Aan de reserve is € 0,2 mln. onttrokken in verband met de uitvoering van interne projecten.

(8) VOORZIENINGEN

	Stand 31-12-2018	Dotatie	Onttrekking	Vrijval	Stand 31-12-2019
WW- en BW-verplichtingen	5.946	2.515	2.053	607	5.801
WIA- en ZW-flex-verplichtingen	549	579	266	0	862
Overige personele voorzieningen	2.794	543	252	0	3.085
Reorganisatiekosten	1.198	38	632	26	578
Product-/contractrisico's	152	150	0	52	250
Overige materiële voorzieningen	1.905	26	118	514	1.299
Totaal voorzieningen	12.544	3.851	3.321	1.199	11.875

Tabel 9 Specificatie van de looptijd van de voorzieningen

	31-12-2019	31-12-2018
Kortlopend (vervallend uiterlijk binnen 1 jaar)	5.224	5.199
Langlopend (vervallend tussen 1 en 5 jaar)	4.553	3.287
Langlopend (vervallend na 5 jaar)	2.098	4.058
Totaal voorzieningen	11.875	12.544

De voorziening voor WW- en BW-verplichtingen is getroffen ter dekking van op balansdatum bestaande WW- en BW-verplichtingen en voor de te verwachten toekomstige uitgaven in verband met reeds uitgestroomd personeel en personeel in dienst met een tijdelijk dienstverband. In 2019 is een dotatie gedaan ad € 2,5 mln. en een vrijval geboekt van € 0,6 mln.

De voorziening voor WIA- en ZW-flex-verplichtingen wordt getroffen ter dekking van te verwachten toekomstige WIA- en ZW-flex-uitkeringen. Wageningen University heeft in 2009 geopteerd voor het eigen risicodragerschap voor de WIA en de ZW-flex. Voor de lopende uitkeringen is een voorziening getroffen van € 0,9 mln.

Onder de overige personele voorziening is de voorziening opgenomen voor toekomstige verplichtingen voor gratificaties ambtsjubilea.

De voorziening reorganisatiekosten wordt getroffen voor te verwachten uitgaven in verband met getroffen reorganisaties.

De product- en contractrisico's alsmede de overige materiële voorzieningen betreffen onder meer claims die door derden aan Wageningen University zijn geadresseerd.

Onder de overige materiële voorzieningen zijn voorzieningen opgenomen in verband met te verwachten kosten voor sanering van asbest in een aantal gebouwen van Wageningen University (€ 1,3 mln.).

(9) LANGLOPENDE SCHULDEN

	2018	2019
Stand 1-1	6.003	4.776
Toename schuld		1.535
Afname schuld	1.227	1.916
Totaal langlopende schulden	4.776	4.395

De egalisatierekening bevat ontvangen investeringssubsidies voor Shared Research Facilities en voor onderwijsvoorzieningen. De ontvangen subsidies vallen gedurende de afschrijvingstermijn vrij ten gunste van het resultaat.

(10) **KORTLOPENDE SCHULDEN**

	31-12-2019	31-12-2018
Vooruit ontvangen werk in opdracht van derden	94.398	80.666
Vooruitontvangen collegegelden	26.369	26.462
Vooruitontvangen beurzen	6.251	5.309
Schulden leveranciers	9.096	13.949
Te betalen belastingen	0	372
Te betalen pensioenpremies	0	0
Schulden aan gelieerde partijen	9.887	6.124
Nog te besteden doelsubsidies LNV	3.608	3.882
<i>Overlopende passiva</i>		
Nog te betalen kosten	7.957	5.332
Vooruitontvangen termijnen	477	211
Verschuldigd vakantiegeld	5.855	5.444
Verlofrechten medewerkers	12.759	12.123
Overig	299	337
Totaal kortlopende schulden	176.956	160.211

De schuld aan gelieerde partijen betreft een schuld aan stichting Wageningen Research. Van de schuld is € 0,6 mln. direct opeisbaar. Wageningen University heeft een schuld van € 9,3 mln. aan stichting Wageningen Research in verband met de financiering van de activa van het facilitair bedrijf. Deze schuld is niet direct opeisbaar. Over de schulden wordt geen rente berekend.

Wageningen University heeft de af te dragen loonheffing en sociale lasten over december 2019 in 2019 betaald.

NIET IN DE BALANS OPGENOMEN VERPLICHTINGEN EN RECHTEN (GECONSOLIDEERD)**Tabel 10** Aangegane verplichtingen op het gebied van huur, operational lease e.d. (*€1.000)

	Totaal	Vervallend binnen 1 jaar	Vervallend tussen 1 en 5 jaar	Vervallend na 5 jaar
Investeringen	50.572	30.422	20.150	0
Energie, gas	2.810	941	1.869	0
Energie, elektriciteit	6.083	1.954	4.129	0
Onderhoudscontracten	360	360	0	0
Leaseverplichtingen	175	61	114	0
Verzekeringen	167	167	0	0
Overige contracten	885	633	252	0
Totaal	61.052	34.538	26.514	0

Wageningen University heeft een aantal overeenkomsten met projectontwikkelaars afgesloten waarin rechten of plichten met betrekking tot de levering van vastgoed zijn vastgelegd. Boekwinsten op deze leveringen zijn niet verwerkt in de jaarrekening. De ontvangsten op grond van deze overeenkomsten zijn afhankelijk van nog te verlenen vergunningen voor de ontwikkeling van de activa. Wageningen University verwacht in de komende jaren boekwinsten van € 12 - 14 mln. op deze transacties te realiseren.

Wageningen University en het Broad Institute hebben een gezamenlijke octrooiportefeuille op CRISPR-Cpf1 aan Editas in licentie gegeven. In de komende jaren zal Wageningen University mogelijk nog fees voor deze licenties ontvangen. De hoogte van de nog te ontvangen fees is nog onzeker en afhankelijk van het succes dat Editas heeft met de portefeuille.

Wageningen University participeert direct of via Wageningen Universiteit Holding BV in de volgende organisaties.

Tabel 11 Model E: Deelnemingen

	Statutaire zetel	Code activiteiten	Eigen vermogen 31-12-2019	Resultaat 2019	Art 2:403 BW	Deelname 2019 (%)	Consolidatie (%)
Wageningen Universiteit Holding BV	Wageningen	4	-361	28	J	100	100
Spinterest BV	Wageningen	4	33	-1	N	100	100
Ceradis BV ¹⁾	Wageningen	4	-966	-1.123	N	3	0
Bio Product BV ¹⁾	Wageningen	4	938	140	N	5	0
Green Dino BV ¹⁾	Wageningen	4	226	99	N	11	0
KLV Professional Match BV	Wageningen	4			N	2	0
Caribou Biosciences Inc.	Delaware	4			N	1	0
A-Mansia Biotech SA	Louvain-la-neuve	4			N	20	0
Innovation Industries	Amsterdam	4			N		0
Plant Meat Makers BV	Wageningen	4			N	5	0
Stichting AMS	Amsterdam	2			N	50	0
Stichting ISRIC	Wageningen	2	527	53	N		100
Stichting Expat Center	Wageningen	2	212	85	N		100

¹⁾ Eigen vermogen en resultaat 2018

De jaarrekeningen van Wageningen Universiteit Holding BV, Spinterest BV, Stichting ISRIC en Stichting Expat Center zijn geconsolideerd in deze jaarrekening.

Wageningen University neemt op grond van haar taken deel in een aantal stichtingen en levert bij deze stichtingen een of meer bestuursleden of is op andere wijze betrokken bij deze stichting. Consolidatie van de stichtingen die voldoen aan de criteria voor aanmerkelijk belang zou geen materiële invloed hebben op het resultaat en het balans totaal van Wageningen University hebben gehad.

Daarnaast vormt Wageningen University samen met stichting Wageningen Research het samenwerkingsverband Wageningen UR. In het kader van dit samenwerkingsverband zijn de centrale stafafdelingen en het facilitair bedrijf samengevoegd. De kosten van deze onderdelen worden naar rato van het gebruik doorbelast aan de deelnemers van Wageningen UR.

Gebeurtenissen na balansdatum

Wageningen University is in maart 2020 geconfronteerd met de corona-crisis. De maatregelen van de overheid om deze crisis te beteugelen en de ontwikkeling van de economische omstandigheden in de landen waaruit onze buitenlandse studenten komen en waar onze opdrachtgevers zijn gevestigd, zullen gevolgen hebben voor de bedrijfsvoering van Wageningen University op korte en middellange termijn. De impact op het resultaat van Wageningen University is op het moment van opstellen van de jaarrekening nog niet met voldoende betrouwbaarheid te bepalen. De mogelijke afname van het aantal buitenlandse studenten, daling van het contractresearch en de directe kosten van de crisis kunnen leiden tot een lager resultaat. Daartegenover staat een mogelijke vertraging bij de groei-doelstelling van de organisatie, waardoor in 2020 eenmalig lagere kosten worden gemaakt. Wageningen University houdt rekening met een maximale afname van de instroom van buitenlandse studenten van 50% en een significante afname van de derde geldstroom. Wageningen University heeft voldoende financiële buffers om de bedrijfsvoering te continueren bij de daarbij behorende terugval van de omzet.

Bestemming resultaat

Het College van Bestuur heeft besloten om het resultaat conform tabel 12 toe te voegen aan het eigen vermogen.

Tabel 12 Verwerking van het resultaat (€ 1.000)

	2019
Algemene reserve	14.089
Bestemmingsreserve nog af te ronden projecten	6.100
Totaal eigen vermogen	20.189

Toelichting op de winst- en verliesrekening

(11) BATEN

	2019	2018
Rijksbijdrage OCW	226.359	202.498
Collegegelden (wettelijk)	19.908	19.635
Collegegelden (instelling)	18.152	18.121
Totaal basisfinanciering	264.419	240.254
Programmafinanciering		
NWO - tweede geldstroom	33.474	30.454
Doelsubsidies LNV	573	1.589
Doelsubsidies OCW	282	165
Totaal programmafinanciering	34.329	32.208
Cofinanciering en subsidiemarkt		
Onderzoeksstimuleringsfondsen	2.335	1.839
EU - subsidieprogramma's	16.627	15.367
Totaal cofinanciering en subsidiemarkt	18.962	17.206
Topsectoren		
Topsectoren LNV	84	48
Topsectoren onderzoekstimuleringsfondsen	2.372	1.301
Topsectoren CRO	0	1
Totaal topsectoren	2.456	1.350
Contractresearch		
Contractresearch LNV	364	299
Contractresearch Overige publieke organisaties	16.767	18.136
Contractresearch Bedrijfsleven	16.966	15.895
Contractresearch Charitatieve organisaties	3.553	2.089
Contractresearch stichting Wageningen Research	5.055	5.018
Totaal bilaterale markt	42.705	41.437
Nevenactiviteiten		
Verkopen	1.291	1.323
Opbrengst octrooien en licenties	33	558
Analyses en adviezen	2.025	1.961
Cursussen	2.628	2.394
Facilitaire diensten	3.303	2.882
Verhuuropbrengsten extern	4.579	4.520
Sportkaarten	762	704
Subsidies	1.835	2.043
Totaal Nevenactiviteiten	16.456	16.385
Overige baten		
Verkoop vaste activa	61	9.180
Overige baten	5.205	4.486
Totaal Overige baten	5.268	13.666
Totaal baten	384.595	362.506

De rijksbijdrage OCW is in 2019 ten opzichte van 2018 met € 23,9 mln. gestegen. Vanaf 1 januari 2018 wordt Wageningen University bekostigd door het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW). Bij de 'harmonisatie' in 2019 van de bekostiging van Wageningen University op het OCW-bekostigingsmodel is de

zogenaamde 'afbufferingsregel' komen te vervallen. Deze afbufferingsregel, die onderdeel was van de bekostigingssystematiek van het Ministerie van Economische Zaken, hield in dat de rijksbijdrage van Wageningen University met niet meer dan 2% jaarlijks kon stijgen dan wel dalen. Naast het vervallen van de afbufferingsregel heeft Wageningen University in 2019 extra middelen ontvangen (ca. € 6 mln.) in de vaste onderdelen van de bekostiging zodat de bestaande afbuffering (ca. € 12 mln. in 2018) deels is gecompenseerd. Door hogere inputparameters – i.c. de aantallen bekostigde ingeschreven studenten, graden en promoties – is de rijksbijdrage met € 4,0 mln. gestegen. Door aanpassing van het macrokader van OCW vanwege de algehele stijging van het aantal studenten in het wetenschappelijk onderwijs (referentieramingen) is hier in 2019 nog € 2,0 mln. aan toegevoegd.

In mei 2019 is door de adviescommissie 'Van Rijn' het rapport 'Wissels om' gepresenteerd. In dit rapport worden diverse adviezen gegeven over de bekostiging van het Hoger Onderwijs. Op grond van dit rapport hebben de 4TU in 2019 extra middelen voor Bèta/Techniek onderwijs ontvangen en worden er vanaf 2020 diverse mutaties doorgevoerd in de bekostigingssystematiek van het Ministerie van OCW. Voor Wageningen University omvatte de extra rijksbijdrage in 2019 uit hoofde van 'van Rijn' € 4,5 mln. Tevens zijn in 2019 extra middelen van € 1,8 mln. ontvangen voor het sectorplan bèta/techniek.

De compensatie voor gestegen loonkosten heeft tot een bijstelling van € 4,5 mln. geleid. Verder is ter compensatie van de gederfde inkomsten door de halvering van het wettelijk collegegeld voor 1e jaars bachelors een bedrag van € 1,4 mln. aan de rijksbijdrage toegevoegd. Vanwege een algehele lumpsumkorting is de rijksbijdrage met € 0,5 mln. gedaald. Overige kleine wijzigingen tenslotte geven een mutatie van € 0,2 mln.

De collegegelden zijn ten opzichte van 2018 toegenomen als gevolg van de stijging van het aantal studenten.

De overige subsidies LNV (doelsubsidies) zijn ten opzichte van 2018 afgenomen als gevolg van de dalende inzet van de WURKS-middelen. Een specificatie van de besteding is opgenomen in het G-overzicht dat is opgenomen in deze jaarrekening.

De tweede geldstroom is in 2019 met 10% gestegen tot € 33,5 mln. De baten uit de derde geldstroom zijn gestegen met 7% tot € 64,1 mln. Deze baten bestaan voornamelijk uit de matching en cofinancieringsprojecten, waaronder EU, die met 10% zijn gestegen tot € 19,0 mln. en uit het contractonderzoek, dat met 3% is gestegen tot € 42,7 mln.

(12) Personele kosten

	2019	2018
Personele kosten		
Kosten vast personeel	146.637	136.667
Kosten tijdelijk personeel	72.134	61.268
Uitzendkrachten en ingehuurd personeel	15.539	10.926
Overige personeelskosten	8.587	7.483
Dotatie voorziening WW- en BW-verplichtingen	1.907	262
Dotatie voorziening WIA- en ZW-flexverplichtingen	580	330
Dotatie overige personele voorzieningen	543	343
Totaal personele kosten	245.927	217.279

De directe personeelskosten van tijdelijk en vast personeel zijn gestegen met € 20,8 mln. Deze stijging wordt veroorzaakt door de stijging van de gemiddelde salariskosten per fte met 3,4% en een stijging van de gemiddelde bezetting met 187 fte. Tevens is € 0,4 mln. toegevoegd aan de kortlopende schulden i.v.m. te betalen sociale premies over nog uit te keren vakantiegeld.

Personeel met een arbeidscontract voor onbepaalde tijd is opgenomen onder vast personeel. Onder tijdelijk personeel wordt personeel met een arbeidscontract voor bepaalde tijd weergegeven.

Het gemiddeld aantal medewerkers exclusief stagiair(e)s bedroeg in het verslag jaar 3.005 (2018: 2.818). In de personele kosten is voor sociale lasten € 20,6 mln. (2018: € 18,6 mln.) begrepen en voor pensioenpremies € 26,2 mln. (2018: € 23,0 mln.).

Het aandeel van Wageningen University in de beloning van de Raad van Bestuur bedroeg in het verslagjaar € 0,3 mln. (2018: € 0,3 mln.). Dit is inclusief pensioen- en soortgelijke verplichtingen. Onder de post kosten vast personeel is € 42.500 (2018: € 32.000) begrepen voor beloningen aan de leden van de Raad van Toezicht. In bijlage 5 is het beloningsoverzicht conform de WNT opgenomen.

(13) Afschrijvingen

	2019	2018
Afschrijvingen		
Afschrijvingen (im)materiële vaste activa	22.768	22.086
Bijzondere waardeveranderingen (im)materiële vaste activa	0	796
Totaal afschrijving	22.768	22.882

(14) Huisvestingskosten

	2019	2018
Huisvestingskosten		
Huren	10.230	11.219
Verzekering	176	219
Onderhoud	4.104	3.294
Energie en water	3.375	2.842
Schoonmaakkosten	2.849	2.818
Heffingen	1.036	1.409
Overige huisvestingskosten	1.531	2.900
Totaal huisvestingskosten	23.301	24.701

De daling van de overige huisvestingskosten wordt onder meer veroorzaakt door eenmalige sloopkosten in 2018.

(15) Algemene kosten

	2019	2018
Algemene kosten		
Overige apparatuurkosten	7.880	6.791
Overige algemene kosten	27.931	25.055
Dotatie voorzieningen:		
Reorganisatiekosten	11	-413
Product- / contractrisico's	98	152
Voorziening overig	-488	2
Totaal dotatie algemene voorzieningen	-379	-259
Totaal algemene kosten	35.432	31.587

Onder overige algemene kosten van € 27,9 mln. zijn begrepen de bureaunkosten inclusief telefoon, porti en kopieerkosten (€ 2,1 mln.), boeken en abonnementen (€ 5,0 mln.), reis- en verblijfkosten (€ 8,1 mln.), lease- en huurauto's (€ 0,5 mln.), Representatie, PR en studentenwerving (€ 1,2 mln.), catering (€ 2,7 mln.), niet terug te vorderen BTW (€ 6,3 mln.) en overige kosten (€ 2,1 mln.). Een deel van de algemene kosten betreft directe projectkosten. Het gaat om een bedrag van € 6,9 mln.

Verder zijn onder de overige algemene kosten de volgende accountantskosten opgenomen:

A. Controle jaarrekeningen	€ 187.000	(2018: € 214.000)
B. Overige controlewerkzaamheden	€ 193.000	(2018: € 104.000)
C. Advieswerkzaamheden	€ 84.000	(2018: € 113.000)

(16) Specifieke kosten

	2019	2018
Specifieke kosten		
Specifieke kosten	16.014	15.526
Diensten door derden	15.569	16.900
Bijdragen en subsidies	5.599	6.078
Totaal specifieke kosten	37.182	38.504

(17) Financiële baten en lasten

	2019	2018
Financiële baten en lasten		
Financiële baten	16	109
Financiële lasten	-138	-55
Totaal financiële baten en lasten	-122	54

Onder de financiële baten zijn de ontvangen rentebaten op in het verslagjaar aanwezige banktegoeden weergegeven.

(18) Resultaat uit deelnemingen

	2019	2018
Resultaat uit deelnemingen		
Ceradis	0	0
Green-Dino	13	0
Bioproduct	9	11
Surfix	134	-16
Andere deelnemingen	-1	1
Totaal resultaat uit deelnemingen	155	-4

Het resultaat uit deelnemingen betreft het resultaat van tegen nettovermogenswaarde en tegen verkrijgingprijs gewaardeerde deelnemingen.

Enkelvoudige balans

Na bestemming van het netto resultaat

	31-12-2019	31-12-2018
ACTIVA		
VASTE ACTIVA		
Immateriële vaste activa	612	1.075
(19) Materiële vaste activa	246.899	236.236
Financiële vaste activa	-148	-181
Totaal vaste activa	247.363	237.130
VLOTTENDE ACTIVA		
Vorraden	53	62
Vorderingen en overlopende activa	44.611	45.676
Liquide middelen	113.562	88.442
Totaal vlottende activa	158.226	134.180
TOTAAL ACTIVA	405.589	371.310
PASSIVA		
EIGEN VERMOGEN	211.317	191.437
EGALISATIEREKENING	4.395	4.776
VOORZIENINGEN	11.839	12.505
LANGLOPENDE SCHULDEN	0	0
KORTLOPENDE SCHULDEN	178.038	162.592
TOTAAL PASSIVA	405.589	371.310

In de enkelvoudige balans zijn de gegevens van Stichting ISRIC, Stichting Expat Center, Wageningen University Holding BV en Spinterest BV niet opgenomen. In deze balans zijn de vorderingen van Wageningen University op Stichting ISRIC en Wageningen University Holding BV opgenomen. Het eigen vermogen wijkt ten opzichte van de geconsolideerde balans € 739.000 af; dit betreft het eigen vermogen van Stichting ISRIC (€ 527.000) en Stichting Expat Center (€ 212.000).

De niet uit de balans blijkende verplichtingen zijn gelijk aan die in de geconsolideerde jaarrekening.

Enkelvoudige winst- en verliesrekening

	2019	2018
BATEN		
Basisfinanciering (Rijksbijdrage en collegegelden)	262.982	238.846
Programmafinanciering en tweede geldstroom	34.325	32.207
Cofinanciering en matchingsmarkt	18.822	17.062
Topsectoren en bilaterale markt	44.434	42.141
Nevenactiviteiten	16.128	16.304
Overige baten	5.189	13.600
Totaal baten	381.880	360.160
LASTEN		
Personele kosten	243.892	215.336
Algemene kosten	80.897	78.536
Specifieke kosten	37.231	38.585
Totaal lasten	362.020	332.457
BEDRIJFSRESULTAAT	19.860	27.703
Financiële baten en lasten	-125	54
RESULTAAT UIT GEWONE BEDRIJFSUITOEFENING VOOR BELASTINGEN	19.735	27.757
Belastingen uit gewone bedrijfsuitoefening	0	0
Resultaat uit deelnemingen	145	-13
RESULTAAT UIT GEWONE BEDRIJFSUITOEFENING NA BELASTINGEN	19.880	27.744
Aandeel van derden	0	0
Buitengewone baten en lasten	0	0
NETTO RESULTAAT	19.880	27.744

In de basisfinanciering is de Rijksbijdrage ad € 224,9 mln. opgenomen. Dit is exclusief de door Stichting ISRIC verantwoorde Rijksbijdrage ad € 1,4 mln. Het resultaat van Wageningen University Holding BV is € 26.761, dat van Stichting ISRIC bedraagt € 52.523. Stichting Expat Center heeft een resultaat van € 85.415 behaald.

Toelichting op de enkelvoudige jaarrekening

Omdat de afwijkingen van de financiële cijfers van de enkelvoudige jaarrekening en de geconsolideerde jaarrekening van Wageningen University per 31 december 2019 relatief klein zijn, wordt voor de toelichting op de enkelvoudige balans en winst- en verliesrekening verwezen naar de toelichting van de geconsolideerde balans en winst- en verliesrekening.

(19) Financiële vaste activa

	31-12-2019	31-12-2018
Deelnemingen in groepsmaatschappijen	-361	-388
Ledenkapitaal	209	203
Andere deelnemingen	4	4
Totaal financiële vaste activa	-148	-181

De deelneming groepsmaatschappijen betreft de deelneming in Wageningen University-Holding BV.

Personele bezetting (fte)

Tabel 13 Gemiddelde bezetting

	2019	2019
FACULTEIT		
Wetenschappelijk personeel:		
Hoogleraar	112,1	98,1
Universitair hoofddocent	202,2	211,9
Universitair docent	258,2	248,8
Onderzoekers	338,1	308,8
Docenten en overig WP	133,0	109,1
Assistent in opleiding	647,7	606,2
TOTAAL WETENSCHAPPELIJK PERSONEEL	1.691,3	1.582,9
Ondersteunend en beheerpersoneel:		
Schaal 13 en hoger	7,9	11,1
Schaal 9 t/m 12	195,5	208,3
Lager dan schaal 9	348,3	329,6
Niet gespecificeerd	13,2	
TOTAAL ONDERSTEUNEND EN BEHEERPERSONEEL	564,9	549,0
TOTAAL FACULTEIT	2.256,2	2.131,9
ALGEMENE DIENST		
Schaal 13 en hoger	41,9	43,2
Schaal 9 t/m 12	288,2	265,0
Lager dan schaal 9	175,3	176,6
TOTAAL ALGEMENE DIENST	505,4	484,8
TOTAAL Medewerkers met Wageningen University contract ¹⁾	2.761,6	2.616,7
Doorbelaste medewerkers met Stichting Wageningen Research contract	243,2	201,4
Totaal personele bezetting	3.004,8	2.818,1

¹⁾ 11,9 fte medewerkers met WU-contract worden direct betaald door stichting Wageningen Research. Deze medewerkers zijn niet in dit overzicht opgenomen.

Overzicht G: Doelsubsidies en overlopende passiva LNV/OCW

Tabel 14 Doelsubsidies en overlopende passiva LNV/OCW

Projectomschrijving	Verplichting/ Beschikking	Datum	Bedrag	Ontvangen t/m 2018	Ontvangen 2019	Eigen bijdrage in 2019	Overige baten in 2019	Besteding 2019	Besteding t/m 2019	Saldo 31-12-2019
G1 Subsidie zonder verrekenclausule										
Betatechnieknetwerken	TNVOHO-17005	23/08/2019	22.500	0	22.500			1.347	1.347	21.153
Betatechnieknetwerken	TNVOHO-17005	6/12/2017	69.777	69.777	0			13.677	62.135	7.642
Open en online – Virtuele practica	OL19-02	30/4/2019	85.938	0	85.938			12.623	12.623	73.315
Open en online – Feedback bij veldpractica	OO19-08	30/4/2019	41.475	0	41.475			6.985	6.985	34.490
Open en online - Practicumclips	909492	14/12/2015	61.625	61.625	0			538	35.501	26.124
Open en online – Fair participation grading	1349914	23/4/2018	73.150	73.150	0			37.995	40.768	32.382
Open en Online – The Scientific Method	HO/560030253	24/04/2018	85.125	85.125	0			10.607	76.612	8.513
Regionale aanpak lerarentekort	RAL19015	13/9/2019	123.800	0	123.800			1.160	1.160	122.640
Totaal subsidies zonder verrekenclausule			563.390	289.677	273.713			84.932	237.131	326.259
G2-A Doelsubsidies aflopend per 31-12-2019										
Kwaliteitsimpuls WU 2009-2014	1300003596	13/11/2009	1.925.000	1.925.000	0	0	0	20.791	1.529.348	395.652
Dierenwelzijn	1300018191	09/09/2014	50.000	50.000	-39.640	0	0	0	10.360	0
Totaal doelsubsidies aflopend per 31-12-2019			1.975.000	1.975.000	-39.640	0	0	20.791	1.539.708	395.652
G2-B Doorlopend tot in een volgend verslagjaar										
Begeleiding startende leraren	786206-1	17/11/2017	262.896	262.896	0	0	0	197.644	251.117	11.779
Groen Kennisnet 2016 (LNV)	DGA-AK/14182026	30/01/2016	3.275.000	3.275.000	0	0	0	33.335	2.697.292	577.708
PhD-Fytosanitair (LNV)	1300023185	20/09/2017	599.793	362.374	149.948	0	0	0	71.094	441.228
Kennisverspreiding veehouderij (LNV)			53.760	0	53.760	0	0	0	0	53.760
Herontwerp groen kennisnet (LNV)	1400010612	9/12/2019	1.730.000	0	257.500	0	0	33.043	33.043	224.457
Totaal doorlopende tot in een volgend verslagjaar			5.921.449	3.900.270	461.208	0	0	264.022	3.052.546	1.308.932
Overlopende passiva Rijksbijdragebrief										
Praktijkleren			2.788.000	2.788.000	0			190.061	1.616.316	1.171.684
Praktijkleren en groene plus			738.040	738.040	0			209.410	332.317	405.723
WURKS 2016			755.275	755.275	0			199.556	755.275	0
Totaal overlopende passiva Rijksbijdragebrief			4.281.315	4.281.315	0			599.027	2.703.908	1.577.407
Besteding G1, G2-A en G2-B en overlopende passiva			12.744.914	10.446.262	695.281	0	0	968.773	7.533.293	3.608.250

Tabel 15 *Aansluiting besteding met jaarrekening*

	Jaarrekening 2019
Besteding doelsubsidies LNV door Wageningen University	572.803
Besteding doelsubsidies OCW door Wageningen University	282.577
Afgedragen BTW	113.393
Totaal besteding	968.773

Bezoldiging

De bezoldiging van de topfunctionarissen van Wageningen UR is in overeenstemming met de regels van de Wet Normering Topinkomens (WNT). De bezoldiging van de leden van de Raad van Toezicht is in overeenstemming met de normen van de WNT. Wageningen UR heeft conform artikel 1.1. van de WNT de bezoldiging van de leden van de Raad van Bestuur en van de leden van de Raad van Toezicht in tabellen 18, 19 en 20 opgenomen.

Tabel 16 Klassenindeling

Klassenindeling 2019	Uitkomst	Complexiteitspunten
A. Gemiddelde omzet 2015-2017 (* € 1.000)	329.354	10
B. Gemiddeld aantal studenten 2015-2017	9.499	3
C. Aantal onderwijssoorten of sectoren	3	5
Totaal		18

Het bezoldigingsmaximum voor 2019 bedraagt € 194.000

Tabel 17 Bezoldiging bestuurders

Verloopstaat 2019 (Bedragen * € 1,-)	Fresco	Mol	Buchwaldt
A. Bezoldiging	194.000	194.000	194.000
min fiscale bijtelling auto	-	-	-
A1. Bezoldiging minus bijtelling	194.000	194.000	194.000
B. Vergoeding bij beëindiging contract	-	-	-
C. Persoonsgebonden uitgaven			
Representatiekosten	2.400	2.400	2.400
Reiskosten binnenland	23.064	11.206	10.348
Reiskosten buitenland	11.011	7.338	3.141
Overige kosten	-	-	-
C1. Totale persoonsgebonden uitgaven	36.475	20.944	15.889
D. Totale lasten	230.475	214.944	209.889

Verdeling over onderdelen ¹⁾	Fresco	Mol	Buchwaldt
A. Bezoldiging minus bijtelling			
53,0% Wageningen University	102.820	102.820	102.820
47,0% Wageningen Research	91.180	91.180	91.180
B. Vergoeding bij beëindiging contract			
53,0% Wageningen University			
47,0% Wageningen Research			
C. Persoonsgebonden uitgaven			
Wageningen University	29.338	15.655	12.905
Wageningen Research	7.137	5.289	2.984

¹⁾ De inzet van de RvB bedraagt voor Wageningen University en Wageningen Research beiden 50%. In verband met in de Wet Normering Topinkomens vastgelegde maximumbedragen voor doorbelaste medewerkers worden niet alle kosten doorbelast aan stichting Wageningen Research.

De tabellen 18, 19 en 20 bevatten de geconsolideerde informatie over de bezoldiging voor de personele unie Wageningen UR. Deze tabellen geven het voor de gebruiker van de jaarrekening benodigde inzicht in de totale kosten van de topfunctionarissen, toezichhouders en niet topfunctionarissen. Dit overzicht wijkt af van de overzichten die wettelijk zijn voorgeschreven, omdat de wettelijke voorschriften vragen om informatie per entiteit. De wettelijk voorgeschreven overzichten zijn opgenomen in bijlage 1. Deze sluiten aan bij de hieronder opgenomen geconsolideerde overzichten.

Tabel 18 Bezoldiging topfunctionarissen (bedragen * € 1,-)

De WNT is van toepassing op Wageningen University. Het voor Wageningen University toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2019 € 194.000 (algemeen bezoldigingsmaximum).

	L.O. Fresco	A.P.J. Mol	L.A.C. Buchwaldt
Functiegegevens	Voorzitter RvB	Lid RvB	Lid RvB
Aanvang en einde dienstverband in 2019	1-1 t/m 31-12	1-1 t/m 31-12	1-1 t/m 31-12
Omvang dienstverband in fte	1	1	1
(Fictieve) dienstbetrekking	Ja	Ja	Ja
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	172.975,04	172.861,76	172.860,92
Beloningen betaalbaar op termijn	21.024,96	21.138,24	21.139,08
<i>Subtotaal</i>	<i>194.000,00</i>	<i>194.000,00</i>	<i>194.000,00</i>
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	194.000,00	194.000,00	194.000,00
-/- onverschuldigd betaald bedrag			
Totaal bezoldiging	194.000,00	194.000,00	194.000,00
Motivering overschrijding norm en andere toelichting	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Gegevens 2018			
Aanvang en einde dienstverband in 2018	1-1 t/m 31-12	1-1 t/m 31-12	1-1 t/m 31-12
Omvang dienstverband (in fte)	1	1	1
Bezoldiging			
Beloning	189.038,76	169.628,16	169.660,92
Voorzieningen beloning op termijn	20.527,80	19.371,84	19.339,08
Totaal bezoldiging	209.566,56	189.000,00	189.000,00
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	189.000,00	189.000,00	189.000,00
De binnen onze organisatie geïdentificeerde topfunctionarissen met een dienstbetrekking hebben geen dienstbetrekking bij andere WNT-plichtige instelling(en) als leidinggevende topfunctionaris (die zijn aangegaan vanaf 1 januari 2019).			

Tabel 19 Bezoldiging toezichthouders (bedragen * € 1,- excl. BTW)

	M.J. Cohen	J.R.V.A. Dijsselbloem	B.J. Marttin ¹⁾	R.P. Smith	S. Korver ²⁾	M.A. Verhoef	T. Klimp ³⁾
Functiegegevens	Voorzitter	Voorzitter	Lid	Lid	Lid	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2019	1-1 t/m 31-3	1-4 t/m 31-12	1-1 t/m 30-6	1-1 t/m 31-12	1-1 t/m 31-12	1-1 t/m 31-12	1-9 t/m 31-12
Bezoldiging							
Bezoldiging	4.225,26	12.675,00	5.633,70	11.517,40	11.267,40	11.517,40	0,00
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	7.175,34	21.924,66	9.620,27	19.400,00	19.400,00	19.400,00	19.400
-/- onverschuldigd betaald bedrag	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Totale bezoldiging	4.225,26	12.675,00	5.633,70	11.517,40	11.267,40	11.517,40	0,00
Motivering overschrijding norm en andere toelichting	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Uitkering beëindiging dienstverband	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Gegevens 2018							
Duur dienstverband in 2018	1-1 t/m 31-12		1-1 t/m 31-12	1-1 t/m 31-12	1-1 t/m 31-12	1-1 t/m 31-12	1-9 t/m 31-12
Bezoldiging							
Bezoldiging	17.060,64		11.267,40	11.871,41	11.267,40	11.267,40	0,00
Vorzieningen beloning op termijn	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Totaal bezoldiging	17.060,64		11.267,40	11.871,41	11.267,40	11.267,40	0,00
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	28.350,00		18.900,00	18.900,00	18.900,00	18.900,00	6.265,48

¹⁾ Geen betaling aan betrokkene in verband met 3 partijen overeenkomst

²⁾ Bezoldiging aan vennootschap Korver beheer en management

³⁾ Mw. Klimp heeft, in lijn met het beleid van haar werkgever, afgezien van een vergoeding voor haar werkzaamheden.

Tabel 20 Bezoldiging niet topfunctionarissen (bedragen * € 1,-)

Gegevens 2019	
Functie	Hoogleraar
Aanvang en einde dienstverband in 2019	1-1 t/m 31-12
Omvang dienstverband in fte	0,3
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	53.489,39
Voorzieningen beloning op termijn	9.127,20
Totaal bezoldiging	62.616,59
Individueel toepasselijk drempelbedrag bezoldiging	58.200,00
Motivering overschrijding norm en andere toelichting	Persoonlijke toelage
Gegevens 2018	
Functie	Hoogleraar
Aanvang en einde dienstverband in 2018	1-1 t/m 31-12
Omvang dienstverband in fte	1
Bezoldiging	
Beloning en belastbare onkostenvergoedingen	150.104,33
Voorzieningen beloning op termijn	26.217,84
Totaal bezoldiging	176.322,17

Tabel 21 Staat van baten en lasten conform model Regeling Jaarverslaggeving Onderwijs

	Resultaat 2019	Begroting 2019	Resultaat 2018
BATEN			
Rijksbijdragen	226.359	217.500	202.498
Overige overheidsbijdragen en subsidie	855	0	1.754
College-, cursus-, les- en examengelden	38.060	41.000	37.754
Baten in opdracht van derden	97.601	88.600	90.449
Overige baten	21.724	19.900	30.051
Totaal baten	384.595	367.000	362.506
LASTEN			
Personele kosten	245.927	234.100	217.279
Afschrijvingen	22.768	22.000	22.882
Huisvestingskosten	23.301	26.300	24.701
Overige kosten	72.614	87.400	70.091
Totaal lasten	364.610	369.800	334.953
SALDO BATEN EN LASTEN	19.985	-2.800	27.553
Financiële baten en lasten	-122	-200	54
RESULTAAT UIT GEWONE BEDRIJFSUITOEFENING VOOR BELASTINGEN	19.863	-3.000	27.607
Belastingen uit gewone bedrijfsuitoefening	0	0	0
Resultaat uit deelnemingen	155	0	-4
RESULTAAT UIT GEWONE BEDRIJFSUITOEFENING NA BELASTINGEN	20.018	-3.000	27.603
Aandeel van derden	0	0	0
Buitengewone baten en lasten	0	0	0
NETTO RESULTAAT	20.018	-3.000	27.603

Tabel 22 Uitsplitsing omzet

	Resultaat 2019	Resultaat 2018
BATEN ONDERZOEK IN OPDRACHT VAN DERDEN		
Internationale organisaties	16.627	15.367
Nationale overheden	21.922	21.625
NWO	32.922	29.893
KNAW	552	561
Overige non-profit organisaties	8.611	7.107
Overig contractonderzoek	16.967	15.896
Totaal baten onderzoek in opdracht derden	97.601	90.449
OVERIGE BATEN		
Contractonderwijs	2.628	2.394
Contracten inburgeringsvoorzieningen	0	0
Overige nevenactiviteiten	13.829	13.992
Overige baten	5.267	13.665
Totaal overige baten	21.724	30.051

Overige gegevens

Statutaire regeling omtrent de verwerking van het resultaat

In de WHW en het Bestuurs- en beheersreglement van Wageningen University is geen regeling omtrent de bestemming van het resultaat opgenomen.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het college van bestuur en raad van toezicht van de Wageningen University

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2019

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2019 van de Wageningen University te Wageningen gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van de Wageningen University op 31 december 2019 en van het resultaat over 2019 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2019 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1 Referentiekader van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2019.

De jaarrekening bestaat uit:

- de geconsolideerde en enkelvoudige balans per 31 december 2019;
- de geconsolideerde en enkelvoudige winst- en verliesrekening over 2019;
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen alsmede bijlage 1 wettelijke verantwoording bezoldiging

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2019 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van de Wageningen University zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de getrouwheid van de jaarrekening als geheel bepaald op € 7.540.000. De materialiteit is gebaseerd op 2% van de totale baten. De materialiteit voor de financiële rechtmatigheid is bepaald op € 7.700.000, deze materialiteit is gebaseerd op 3% van de totale publieke middelen, zoals voorgeschreven in paragraaf 2.1.3. Materialiteitstabel van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2019. In deze paragraaf van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2019 zijn tevens voor diverse posten/onderwerpen een specifieke materialiteit en specifieke rapportagegrens opgenomen, die wij hebben toegepast.

Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT 2019. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn.

Wij zijn met de raad van toezicht overeengekomen dat wij aan de raad tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 377.000 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die

naar onze mening om kwalitatieve of WNT-redenen relevant zijn.

Reikwijdte van de groepscontrole

De Wageningen University staat aan het hoofd van een groep van organisaties. De financiële informatie van deze groep is opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening van de Wageningen University.

De groepscontrole heeft zich volledig gericht op het significante onderdeel Wageningen University. Dit onderdeel is significant op basis van de omvang van de activiteiten en de hieruit voortvloeiende financiële transacties. Bij dit onderdeel hebben wij zelf controlewerkzaamheden uitgevoerd. Wij hebben geen gebruik gemaakt van andere accountants bij de controle van de geconsolideerde jaarrekening van Wageningen University. Bij andere onderdelen hebben wij beoordelingswerkzaamheden of specifieke controlewerkzaamheden uitgevoerd.

Door bovengenoemde werkzaamheden bij (groeps)onderdelen, gecombineerd met aanvullende werkzaamheden op groepsniveau, hebben wij voldoende en geschikte controle-informatie met betrekking tot de financiële informatie van de groep verkregen om een oordeel te geven over de jaarrekening.

De kernpunten van onze controle

In de kernpunten van onze controle beschrijven wij zaken die naar ons professionele oordeel het meest belangrijk waren tijdens onze controle van de jaarrekening. De kernpunten hebben wij met de raad van toezicht gecommuniceerd, maar vormen geen volledige weergave van alles wat is besproken.

Wij hebben onze controlewerkzaamheden met betrekking tot deze kernpunten bepaald in het kader van de jaarrekeningcontrole als geheel. Onze bevindingen ten aanzien van de individuele kernpunten moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen over deze kernpunten.

Waardering en toelichting van materiële vaste activa	
Risico	<p>De post materiële vaste activa is met € 247 miljoen, ofwel 61% van het balanstotaal ultimo 2019 een significante post. Waardering van materiële vaste activa vindt plaats tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen.</p> <p>Door de Wageningen University wordt jaarlijks beoordeeld of er, onder meer als gevolg van wijzigingen in het huisvestingsbeleid, indicaties zijn voor bijzondere waardeverminderingen ('impairment') die noodzaken tot het uitvoeren van een impairment test. Bij het onderkennen van indicaties voor bijzondere waardeverminderingen en bij het gebruik van schattingen bij een impairment test is sprake van een hoge mate van subjectiviteit.</p> <p>Mede op grond van bovenstaande overwegingen vormt de waardering van de materiële vaste activa een kernpunt van onze controle.</p> <p>De grondslagen voor waardering van de materiële vaste activa en de nadere toelichtingen zijn opgenomen op pagina 13 en 14 respectievelijk pagina 19 en 20 van de jaarrekening.</p>
Onze controleaanpak	<p>Wij hebben het verloopoverzicht van de materiële vaste activa aangesloten op de onderliggende administratie. Inzake investeringen hebben wij door toepassing van deelwaarnemingen gegevensgerichte werkzaamheden uitgevoerd om de juistheid van de activering vast te stellen. Daarnaast hebben wij door toepassing van deelwaarnemingen de gehanteerde grondslagen en toegepaste systematiek voor afschrijving gecontroleerd en hebben wij de afschrijvingen herrekend op basis van de toegepaste systematiek. Tevens hebben wij gegevensgericht werkzaamheden uitgevoerd om de juiste verwerking van desinvesteringen te controleren.</p>

Waardering en toelichting van materiële vaste activa	
	<p>In het kader van onze controle hebben wij de veronderstellingen geëvalueerd en getoetst teneinde vast te stellen of sprake is van een aanwijzing voor bijzondere waardevermindering. Wij hebben daarbij onder meer aandacht besteed aan het beoordelingsproces dat de Wageningen University heeft uitgevoerd en hebben hierbij de volgende werkzaamheden verricht:</p> <ul style="list-style-type: none"> • het evalueren van de meerjarenprognose op aanwijzingen dat de (huidige en toekomstige) afschrijvingslasten gedekt kunnen worden door toekomstige opbrengsten; • het op basis van managementrapportages, interne vastgoedrapportages, notulen, meerjarenbegrotingen en huisvestingsbeleid nagaan dat gedurende het boekjaar zich geen belangrijke veranderingen hebben voorgedaan of zich in de nabije toekomst zullen gaan voordoen die een nadelig effect hebben op de Wageningen University; • het op basis van WOZ- en verzekeringswaardes vaststellen dat de marktwaarde van het actief niet beduidend meer is gedaald dan door normale veroudering mag worden verwacht; • het hierbij toetsen of veranderingen in de veronderstellingen ertoe zouden kunnen leiden dat sprake is van een aanwijzing voor bijzondere waardevermindering. <p>Tevens hebben wij de toelichtingen met betrekking tot de materiële vaste activa onderzocht.</p>
Belangrijke observaties	<p>Op basis van onze werkzaamheden delen wij de conclusie van het college van bestuur dat geen sprake is van een aanwijzing voor een bijzondere waardevermindering.</p> <p>Wij hebben vastgesteld dat de waardering en de toelichtingen inzake de materiële vaste activa voldoen aan de Regeling jaarverslaggeving onderwijs.</p>

Waardering en toelichting van voorzieningen	
Risico	<p>De voorzieningen bedragen gezamenlijk € 11,9 miljoen, ofwel 3% van het balanstotaal ultimo 2019. De mutaties in de voorzieningen hadden per saldo een impact van € 0,7 miljoen op het resultaat 2019.</p> <p>Bij het bepalen van de hoogte van de voorzieningen baseert het college van bestuur van de Wageningen University zich in belangrijke mate op schattingen en veronderstellingen. Een voorziening waarbij in belangrijke mate sprake is van het gebruik van schattingen en veronderstellingen, is de voorziening voor WW/BW verplichtingen.</p> <p>Het gebruik van schattingsposten en de toelichting in de jaarrekening op de gehanteerde uitgangspunten en veronderstellingen vormen een kernpunt van onze controle.</p> <p>De grondslagen voor waardering van de voorzieningen en de nadere toelichtingen hierop (inclusief de gehanteerde uitgangspunten) zijn opgenomen op pagina 15 en 16 respectievelijk 23 van de jaarrekening. Hier zijn ook de schattingswijzigingen toegelicht met betrekking tot de WW/BW verplichtingen.</p>
Onze controleaanpak	<p>Wij hebben de volgende werkzaamheden verricht:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het controleren van de onderbouwing van gehanteerde uitgangspunten en veronderstellingen; • Het aansluiten van brongegevens en het vaststellen van de betrouwbaarheid van gehanteerde brongegevens; • Het toetsen van de consistentie van de gehanteerde uitgangspunten en veronderstellingen in vergelijking tot voorgaande verslagperioden; • Het uitvoeren van een retrospectieve toetsing op de oordeelsvormingen en veronderstellingen met betrekking tot significante schattingen van 2018.

Waardering en toelichting van voorzieningen	
	Tevens hebben wij de toelichtingen met betrekking tot de voorzieningen onderzocht.
Belangrijke observaties	Wij stemmen in met de gehanteerde veronderstellingen en uitgangspunten en hebben vastgesteld dat de waardering en de toelichtingen inzake de voorzieningen voldoen aan de Regeling jaarverslaggeving onderwijs.

Waardering en verantwoording baten werk in opdracht van derden	
Risico	<p>Het saldo in de balans van de posten te factureren inzake werk in opdracht van derden en vooruit gefactureerd op werk in opdracht van derden bedraagt ultimo 2019 € 18,5 miljoen respectievelijk € 126,8 miljoen. Het saldo in de staat van baten en lasten van de over 2019 gerealiseerde baten werk in opdracht van derden is gelijk aan € 98,5 miljoen. Baten uit werk in opdracht van derden en de bijbehorende balansposities maken hiermee een significant onderdeel uit van de balans respectievelijk de staat van baten en lasten van de Wageningen University.</p> <p>De Wageningen University is in belangrijke mate afhankelijk van opbrengsten uit hoofde van 2^e en 3^e geldstroomactiviteiten. Gezien de omvang, complexiteit en diversiteit van subsidieregelingen vormt de waardering en verantwoording van baten werk in opdracht van derden een kernpunt van onze controle.</p> <p>De grondslagen voor waardering en verantwoording van baten werk in opdracht van derden en de nadere toelichtingen hierop zijn opgenomen op pagina 15 en 17 respectievelijk 21, 24, 27 en 28 van de jaarrekening.</p>
Onze controleaanpak	<p>Onze werkzaamheden bestonden onder meer uit:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het beoordelen van de opzet en het vaststellen van het bestaan van de interne beheersomgeving ter waarborging van de juistheid en de volledigheid van de verantwoorde baten uit werk in opdracht van derden; • Het op basis van deelwaarnemingen gegevensgericht controleren van de juistheid van de verantwoorde declarabele projectkosten aan de hand van onderliggende brondocumentatie, waaronder facturen, urenverantwoordingen contracten en subsidievoorwaarden; • Het aansluiten van ontvangen voorschotten met beschikkingen en bankafschriften; • Het controleren van signaallijsten ten aanzien van onder meer de afgrenzing van projecten op balansdatum en de rubricering in de jaarrekening. • Het uitvoeren van specifieke data-analyse werkzaamheden op de juistheid en volledigheid van de verantwoorde uren.
Belangrijke observaties	Op basis van de door ons uitgevoerde werkzaamheden concluderen wij dat de waardering en verantwoording van baten werk in opdracht van derden alsmede de toelichting hieromtrent in de jaarrekening juist plaatsvindt in overeenstemming met de Regeling Jaarverslaggeving Onderwijs.

Benoeming

Wij zijn door de raad van toezicht op 9 april 2014 na een Europese aanbestedingsprocedure opnieuw benoemd tot accountant van Wageningen University en zijn vanaf de controle van het boekjaar 2010 tot op heden de externe accountant.

Benadrukking van onzekerheid omtrent Corona

De ontwikkelingen rondom het Corona (Covid-19) virus hebben grote invloed op de gezondheid van mensen en onze samenleving en daarbij ook op de operationele en financiële prestaties van organisaties en de beoordeling van de mogelijkheid om de continuïteit te handhaven. De jaarrekening en onze controleverklaring daarbij zijn gebaseerd op de condities op het moment dat deze zijn opgemaakt. De situatie verandert van dag tot dag en leidt

inherent tot onzekerheid. Ook de Wageningen University wordt met deze onzekerheid geconfronteerd, die is uiteengezet in het bestuursverslag op pagina 69 en 83 en de toelichting opgenomen bij de gebeurtenissen na balansdatum op pagina 26. Wij vestigen de aandacht op deze uiteenzettingen. Ons oordeel is niet aangepast als gevolg van deze aangelegenheid.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2019 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1 sub j Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag, inclusief het financieel verslag;
- de overige gegevens;
- de kengetallen en de overige informatie.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en paragraaf '2.2.2. Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2019 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf '2.2.2. Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2019 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het college van bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en de overige OCW wet- en regelgeving.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het college van bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het college van bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. Het college van bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen. In dit kader is het college van bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het college van bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het college van bestuur afwegen of de onderwijsinstelling in staat is om haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het college van bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het college van bestuur het voornemen heeft om de onderwijsinstelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het college van bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gere-

twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderwijsinstelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2019, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's
 - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
 - van het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, die van materieel belang zijn,
 het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijsinstelling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het college van bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het college van bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderwijsinstelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de uitvoering van de groepscontrole. In dit kader hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden voor de groepsonderdelen. Bepalend hierbij zijn de omvang en/of het risicoprofiel van de groepsonderdelen of de activiteiten. Op grond hiervan hebben wij de groepsonderdelen geselecteerd waarbij een controle of beoordeling van de volledige financiële informatie of specifieke posten noodzakelijk was.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Wij bepalen de kernpunten van onze controle van de jaarrekening op basis van alle zaken die wij met de raad van toezicht hebben besproken. Wij beschrijven deze kernpunten in onze controleverklaring, tenzij dit is verboden door wet- of regelgeving of in buitengewoon zeldzame omstandigheden wanneer het niet vermelden in het belang van het maatschappelijk verkeer is.

Eindhoven, 27 mei 2020

Ernst & Young Accountants LLP

w.g. drs. H.E. Oostdijck RA
Overige informatie

Adresgegevens

Adres: Droevendaalsesteeg 4, 6708 PB, Wageningen

Website: www.wur.nl

Telefoon: 0317-480100

Contactpersoon jaarrekening:

F.L.B. Dinnissen, 0317-482477

Frans.Dinnissen@wur.nl

BIJLAGE 1 Wettelijke verantwoording bezoldiging

De tabellen 23 t/m 25 bevatten de wettelijk verplichte verantwoording over de bezoldiging van de topfunctionarissen, de toezichthouders en de niet topfunctionarissen. De geconsolideerde informatie over de personele unie Wageningen University & Research is in de jaarrekening opgenomen in tabellen 18 t/m 20 en sluit aan bij de tabellen 23 t/m 25.

Tabel 23 Bezoldiging topfunctionarissen (bedragen * € 1,-)

De WNT is van toepassing op Wageningen University. Het voor Wageningen University toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2019 € 194.000 (algemeen bezoldigingsmaximum).

	L.O. Fresco	A.P.J. Mol	L.A.C. Buchwaldt
Functiegegevens	Voorzitter RvB	Lid RvB	Lid RvB
Aanvang en einde dienstverband in 2019	1-1 t/m 31-12	1-1 t/m 31-12	1-1 t/m 31-12
Omvang dienstverband in fte	1	1	1
(Fictieve) dienstbetrekking	Ja	Ja	Ja
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	172.975,04	172.861,76	172.860,92
Beloningen betaalbaar op termijn	21.024,96	21.138,24	21.139,08
<i>Subtotaal</i>	<i>194.000,00</i>	<i>194.000,00</i>	<i>194.000,00</i>
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	194.000,00	194.000,00	194.000,00
-/- onverschuldigd betaald bedrag			
Totaal bezoldiging	194.000,00	194.000,00	194.000,00
Motivering overschrijding norm en andere toelichting	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Gegevens 2018			
Aanvang en einde dienstverband in 2018	1-1 t/m 31-12	1-1 t/m 31-12	1-1 t/m 31-12
Omvang dienstverband (in fte)	1	1	1
Bezoldiging			
Beloning	189.038,76	169.628,16	169.660,92
Voorzieningen beloning op termijn	20.527,80	19.371,84	19.339,08
Totaal bezoldiging	209.566,56	189.000,00	189.000,00
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	189.000,00	189.000,00	189.000,00

De overschrijding (mw. Fresco) wordt gerespecteerd onder het overgangsrecht van 1-1 t/m 30-6-2018

De binnen onze organisatie geïdentificeerde topfunctionarissen met een dienstbetrekking hebben geen dienstbetrekking bij andere WNT-plichtige instelling(en) als leidinggevende topfunctionaris (die zijn aangegaan vanaf 1 januari 2019).

Tabel 24 Bezoldiging toezichthouders (bedragen * € 1,- excl. BTW)

	M.J. Cohen	J.R.V.A. Dijsselbloem	B.J. Marttin ¹⁾	R.P. Smith	S. Korver ²⁾	M.A. Verhoef	T. Klimp ³⁾
Functiegegevens	Voorzitter	Voorzitter	Lid	Lid	Lid	Lid	Lid
Aanvang en einde functieervulling in 2019	1-1 t/m 31-3	1-4 t/m 31-12	1-1 t/m 30-6	1-1 t/m 31-12	1-1 t/m 31-12	1-1 t/m 31-12	1-9 t/m 31-12
Bezoldiging							
Bezoldiging	4.225,26	6.337,50	2.816,85	11.517,40	5.633,70	11.517,40	0,00
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	7.175,34	21.924,66	9.620,27	19.400,00	19.400,00	19.400,00	19.400,00
-/- onverschuldigd betaald bedrag	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Totale bezoldiging	4.225,26	6.337,50	2.816,85	11.517,40	5.633,70	11.517,40	0,00
Motivering overschrijding norm en andere toelichting	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Uitkering beëindiging dienstverband	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Gegevens 2018							
Duur dienstverband in 2018	1-1 t/m 31-12		1-1 t/m 31-12	1-1 t/m 31-12	1-1 t/m 31-12	1-1 t/m 31-12	1-9 t/m 31-12
Bezoldiging							
Bezoldiging	17.060,64		5.633,70	11.267,40	5.633,70	11.267,40	0,00
Voorzieningen beloning op termijn	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Totaal bezoldiging	17.060,64		5.633,70	11.267,40	5.633,70	11.267,40	0,00
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	28.350,00		18.900,00	18.900,00	18.900,00	18.900,00	6.265,48

¹⁾ Geen betaling aan betrokkene in verband met 3 partijen overeenkomst

²⁾ Bezoldiging aan vennootschap Korver beheer en management

³⁾ Mw. Klimp heeft, in lijn met het beleid van haar werkgever, afgezien van een vergoeding voor haar werkzaamheden

Tabel 25 Bezoldiging niet topfunctionarissen (bedragen * € 1,-)

Gegevens 2019	
Functie	Hoogleraar
Aanvang en einde dienstverband in 2019	1-1 t/m 31-12
Omvang dienstverband in fte	0,3
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	53.489,39
Voorzieningen beloning op termijn	9.127,20
Totaal bezoldiging	62.616,59
Individueel toepasselijk drempelbedrag bezoldiging	58.200,00
Motivering overschrijding norm en andere toelichting	Incidentele betaling in verband met bijzondere verdiensten
Gegevens 2018	
Functie	Hoogleraar
Aanvang en einde dienstverband in 2018	1-1 t/m 31-12
Omvang dienstverband in fte	1
Bezoldiging	
Beloning en belastbare onkostenvergoedingen	150.104,33
Voorzieningen beloning op termijn	26.217,84
Totaal bezoldiging	176.322,17